

Fra Oslo sør-satsingens stand på Mortensrudfestivalen. Foto: Ida Meesker Kjerkol/Oslo sør-satsingen

Programplan for områdeløft Holmlia senterområde og Rudshøgda Bydel Søndre Nordstrand 2025

Versjon: 14.11.24

Innhold

1	Bakgrunn og føringer	2
1.1	Områdesatsingene i Oslo; overordnet mål og strategi	2
1.2	Delprogram nærmiljø og områdeløft	3
2	Oslo sør-satsingen – Bydel Søndre Nordstrand.....	3
2.1	Lokale styringsdokumenter og føringer	3
2.2	Generelle utfordringer i bydelen	4
2.3	Situasjonsbeskrivelse - utfordringer og muligheter i hvert områdeløft	8
2.3.1	Områdeløft Rudshøgda, delbydel Bjørnerud.....	11
2.3.2	Områdeløft Holmlia senterområde, delbydel Holmlia syd.....	17
3	Programplanens mål og innretning	22
3.1	Lokale mål og strategier.....	22
3.2	Dette vil Bydel Søndre Nordstrand oppnå med arbeidet i utsatte områder i programperioden	25
3.3	Strategisk fokus pr. områdeløft i 2025.....	27
3.4	Samarbeidsbehov	28
3.5	Samspill med de to andre delprogrammene	29
3.6	Veien frem til ferdig programplan.....	30
3.7	Organisering av bydelens arbeid	32
3.8	Programdrift.....	33
4	Risikovurdering.....	35
5	Prosjektoversikt 2025.....	38
6	Budsjett og finansiering.....	41
7	Videreutvikling frem mot 2026	43
8	Dokumentoversikt	44

1 Bakgrunn og føringer

1.1 Områdesatsingene i Oslo; overordnet mål og strategi

Alle områder i Oslo skal oppleves som gode og trygge steder å bo og vokse opp. Samtidig er Oslo en by med store levekårsforskjeller. Mange utfordringer er geografisk konsentrert til enkelte bydeler og lokalområder. Derfor samarbeider Oslo kommune og staten om en ekstra innsats i slike utsatte områder. Områdesatsingene skal være et supplement til den ordinære tjenesteproduksjonen og ikke erstatte eller finansiere en utvidelse av denne. Det gjennomføres tre områdesatsinger i Oslo i 2025: Groruddalssatsingen, Oslo indre øst-satsingen og Oslo sør-satsingen. Alle satsingene har en vedtatt varighet til og med 2026. Bydel Søndre Nordstrand inngår i Oslo sør-satsingen.

Hver områdesatsing er organisert i tre tematiske delprogram; nærmiljø, oppvekst og utdanning og sysselsetting.

Hovedmål for områdesatsingene		
Programmet skal bidra til varige forbedringer av tjenester og nærmiljøkvaliteter i områder der behovene er størst, slik at flere beboere i disse områdene blir økonomisk selvstendige og aktivt deltakende i lokalsamfunn og storsamfunn		
Delprogram nærmiljø	Delprogram oppvekst og utdanning	Delprogram sysselsetting
Nærmiljøkvaliteter skal styrkes og innsatsen skal bidra til inkluderende lokalsamfunn der flere er aktivt deltakende	Flere skal sikres gode oppvekstsvilkår og flere skal fullføre og bestå videregående opplæring gjennom forbedring av tjenester på oppvekst- og utdanningsfeltet	Flere skal komme ut i ordinært arbeid og flere skal få varig tilknytning til arbeidslivet gjennom utvikling av tjenestene innen sysselsettings- og kvalifiseringsfeltet

Delmål 1	Delmål 2	Delmål 3	Delmål 4	Delmål 5	Delmål 6
Sosialt liv og frivillighet	Medborgerskap	Bomiljø	Fysiske nærmiljø-kvaliteter	Byutvikling	Ny kommunal praksis
Kommunen legger til rette for et variert kultur- og organisasjonsliv og nye former for frivillighet og Deltakelse	Innbyggerne bidrar i økende grad til å utvikle eget lokalsamfunn	Bomiljøene er i økende grad velfungerende og oppleves som trygge av beboerne	Bygninger og uteområder brukes og er godt vedlikeholdte, og innbyggerne har god tilgjengelighet til viktige funksjoner i og utenfor området	Areal- og infrastrukturplanlegging, bolig- og byutvikling bygger på innsikt i lokale behov og bidrar til å øke områdenes attraktivitet	Kommunen er bedre til å samarbeide innad og utad for å skape gode bo- og oppvekstmiljøer

1.2 Delprogram nærmiljø og områdeløft

Arbeidet i delprogram nærmiljø foregår i bydelene. Den lokale innsatsen fokuserer på et eller flere geografisk avgrensede «områdeløft». I 2025 er det 12 områdeløft i til sammen seks bydeler. Nærmiljøarbeidet følger en felles områdeløftmetodikk som alle må bruke: I tidlig fase av et områdeløft gjennomføres et grundig innsiktsarbeid, hvor analyser og bred lokal involvering legger grunnlag for videre planlegging. I planleggings- og gjennomføringsfasen mobiliseres lokale aktører og andre samarbeidspartnere, både private og offentlige, for å møte lokale behov og utfordringer. Hver bydel utarbeider årlig en lokal programplan. Programplanen fungerer som styringsinstrument i bydelen og «søknad» om finansiering av den lokale prosjektporteføljen. De seks bydelenes programplaner samles deretter i et felles dokument: Handlingsprogram for delprogram nærmiljø. Handlingsprogrammet behandles av programstyret i delprogram nærmiljø, som innstiller overfor programeiergruppen for områdesatsingene. Programeiergruppen gjør en vurdering av hvordan midlene skal fordeles mellom delprogrammene nærmiljø, oppvekst og utdanning og sysselsetting og innstiller overfor byrådet. Byrådet fordeler midlene til slutt.

2 Oslo sør-satsingen – Bydel Søndre Nordstrand

2.1 Lokale styringsdokumenter og føringer

Bydel Søndre Nordstrands budsjett for 2024 var på 2, 012 milliarder kroner, og bydelen leverer en rekke ulike tjenester til bydelens befolkning. I den sammenheng utgjør Oslo sør-satsingens delprogram nærmiljø et lite, men viktig, handlingsrom for at bydelen skal, sammen med befolkningen, jobbe for bedre nærmiljøer.

Følgende lokale styringsdokumenter legger føringer for Oslo sør-satsingen delprogram nærmiljø:

BU-sak 17/100 14. desember 2017, utvelgelse av områdeløftområder i Oslo Sør-satsingen og byrådssak 1006/18

Basert på levekårsstatistikk og kvalitative vurderinger ble delbydelene Bjørnerud og Holmlia syd valgt ut som områdeløft. Deretter ble det vedtatt at det skulle gjennomføres stedsanalyser for delbydel Bjørnerud og delbydel Holmlia syd. Siden 2019 har områdeløftene blitt spisset ytterligere, og områdene er geografisk innsnevret til å gjelde grunnkretsene Rudshøgda nord, sør og vest og Holmlia senter.

Strategiplan for Bydel Søndre Nordstrand 2024 – 2027

Bydelsutvalget vedtok i juni 2024 strategiplan for Bydel Søndre Nordstrand gjeldende for 2024-2027.

Kommunikasjonsstrategi for Bydel Søndre Nordstrand 2021-2024

Strategien skal sikre helhet og sammenheng i bydelens kommunikasjonsarbeid, og være et strategisk virkemiddel for å nå bydelens mål. Den er gjeldende for alle ansatte i bydelen, inkludert Oslo sør-satsingen delprogram nærmiljø.

Budsjett for Bydel Søndre Nordstrand for 2025

Vedtas i desember 2024.

2.2 Generelle utfordringer i bydelen

I tråd med malen for programplanen gir kapittelet en oversikt over utfordring og kjennetegn ved bydelen og dens befolkning, for å sette valg av områdeløft-områder inn i en lokal kontekst. Utfordringsbildet beskrives slik det så ut i oppstartsåret, og nærmiljørelaterte utfordringer er vektlagt.

Bydel Søndre Nordstrand er Oslos sydligste bydel. Bydelen er ung, både fordi andelen barn og unge er høy, og fordi mange av boligområdene ble bygget så sent som på 1980-tallet og utover. Det er lav bo-tetthet i bydelen, mange grønt- og friluftsområder, og en befolkning med mangfoldig kulturell bakgrunn. Mange trives med å bo og leve i bydelen, og samtidig har bydelen levekårsutfordringer som er sammensatte og utfordrende å løse. Det er også utfordringer knyttet til utenforskap, integrering og lav grad av tillit i befolkningen.

Nærmiljø og boområder

Bydelen er Oslos største i areal, og har store grøntområder for rekreasjon og aktivitet. I 2016 var befolkningen på 38 405, og i september 2024 har dette steget til 39 069, som er en svak nedgang fra 2023. De siste tjue årene har bydelen hatt en lavere befolkningsvekst sammenliknet med resten av Oslo.

Flertallet som bor i bydelen har i hovedsak sin identitet og tilknytning til boområder som Bjørndal, Hauketo, Prinsdal, Mortensrud og Holmlia, og i mindre grad til bydelen og delbydelene. De største boområdene oppleves som adskilt av topografi, grøntområder og viktige ferdselsårer som Østfoldbanen, E6 og andre bilveier. Mange steder har et godt nettverk av gang- og sykkelveier som binder boliger og boområder tett sammen. Ønsker og behov som uttrykkes av befolkningen er som regel knyttet til egne boområder.

Demografi

Bydel Søndre Nordstrand har nær dobbelt så mange husholdninger med barn sammenliknet med Oslo. I 2023 hadde 6,8 prosent av bydelens husholdninger tre eller flere barn, sammenliknet med

gjennomsnittet i resten av Oslo på 2,6 prosent. ¹ Andelen seniorer øker, men gjennomsnittsalderen hos bydelens befolkning er noe lavere enn i gjennomsnittet for Oslo.

54 prosent av bydelens befolkning hadde i 2016 innvandrerbakgrunn, 35 prosent var innvandrere, og 19 prosent var norskfødte med to innvandrerforeldre. I 2024 er 39,2 prosent av bydelens befolkning innvandrere, og 20 prosent er norskfødt med innvandrerforeldre. 13,2 prosent av befolkningen har pakistansk bakgrunn, hvorav nesten halvparten av disse er født i Norge. Det gjør at den landbakgrunnen, foruten norsk, fortsatt er vanligst hos bydelens befolkning. ²

Levekårsutfordringer

I tabellene under vises statistikk fra 2016 hentet fra Oslo kommunes statistikkbank. Statistikken fra 2016 var grunnlaget for utvelgelsen av områdeløftene i delbydelene Bjørnerud og Holmlia syd.

Tabell 1 viser levekårsutfordringer i delbydelene og bydelen sammenlignet med Oslo. Tabell 2 gir en oversikt over boligsituasjonen i bydelen og delbydelene sammenlignet med Oslo. Ifølge nyere tall, har ikke levekårsindikatorene fra 2016 endret seg nevneverdig fra utgangspunktet for igangsettelsen av Oslo sør-satsingen.

Tabell 1:

	Redusert funksjons- evne	Lav utdanning	Fattige barnehus- holdninger	Syssel- satte	Ikke-vestlige innvandrere med kort botid	Ikke fullført vgs.	Døds- rater	Trangbodde
Oslo	13,7	18,2	11,3	77,6	3,8	22,3	16,1	21,3
Bydel Søndre Nordstrand	19,0	30,4	17,1	70,8	3,6	37,2	14,4	28,2
Holmlia syd	21,9	32,4	20,6	67,4	3,2	39,8	15,2	34,0
Holmlia nord	19,7	24,6	9,2	76,6	2,1	32,1	13,6	23,2
Prinsdal	17,5	29,1	16,4	71,2	4,2	42	12,1	21,0
Bjørnerud	21,3	38,5	23,4	66,3	4,7	38,9	22,8	41,2
Mortensrud	14,5	20,7	9,4	79,4	2,9	28,6	9,4	14,1
Bjørndal	18,0	33,3	19,6	67,4	4,1	38,6	12,5	32,8

¹ [Husholdninger | Sammenlign bydeler | Bydelsfakta \(oslo.kommune.no\)](#)
² [Personer med innvandrerbakgrunn | Bydel Søndre Nordstrand | Bydelsfakta \(oslo.kommune.no\)](#)

Tabellen over viser at bydelen jevnt over ligger lavt på flere levekårsindikatorer. Tall fra Folkehelseinstituttet viser at 28 prosent av barn og unge i Bydel Søndre Nordstrand mellom 0 til 17 år lever i husholdninger med vedvarende lav inntekt.

Andelen barnehusholdninger med lav inntekt (korrigert for formue) var i 2019 på 19 prosent. Blant bydelens befolkning i alderen 30-59 år, i 2020, har 30 prosent lav utdanning. Blant personer mellom 21-29 år har 35 prosent i 2019 ikke fullført videregående skole. I likhet med oppstartsåret for satsingen er det særlig Bjørnerud og Holmlia syd, og til dels Bjørndal, som utpeker seg negativt når det gjelder levekårsindikatorene.

Tabell 2:

	Gjennomsnittlig m ² -pris; blokk- leiligheter	Andel kommunale boliger	Flytte- hyppighet	Eier-form; andel leie	Andel husholdninger med barn	Andel boliger i blokk	Folke- mengde
Oslo	66 312	3,3	20,2	29,9	22,6	79,0	658 390
Bydel Søndre Nordstrand	40 973	3,4	16,2	18,1	36,6	50,8	38 405
Holmlia syd	38 644	7,0	15,6	15,8	33,4	72,3	5910
Holmlia nord	41 314	3,5	12,3	6,9	30,8	40,7	6163
Prinsdal	42 308	0,9	17,9	25,2	30,1	41,9	5537
Bjørnerud	40 606	3,1	18,7	21,7	39,4	70,2	7079
Mortensrud	48 629	0,6	13,9	14,7	38,1	29,6	5046
Bjørndal	40 678	4,3	17,6	23,5	46,4	44,2	8670

Tabellen over viser at det i enkelte av bydelens områder er en høy andel av befolkningen som leier bolig, men at dette varierer stort mellom delbydelene. Et av kjennetegnene ved leiemarkedet er kortvarige og uforutsigbare leiekontrakter, som kan medføre at leietakere ofte må flytte. Lavinntektshusholdninger er overrepresentert når det kommer til å leie fremfor å eie. Som tabellen viser, var 16 prosent av bydelens befolkning på flyttefot årlig.

I 2016 var gjennomsnittlig kvadratmeterpris for en blokkleilighet i bydelen på 41 000 kroner. Det var 25 000 kroner lavere enn gjennomsnittet for Oslo. I 2023 var differansen mellom gjennomsnittlig kvadratmeterpris på blokkleilighet i Oslo og på Søndre Nordstrand økt til 43 400 kroner. Lave boligpriser og lavere husleie tiltrekker seg lavinntektsgrupper, som igjen kan føre til «lavinntektsområder». Det bidrar til å skape et skille mellom mer og mindre attraktive boområder, også innad i delbydelene.

Bydelen har ifølge statistikk fra 2023 en andel trangbodde på 14 prosent, noe som tilsier nesten 2000 husholdninger. Andelen i Oslo ligger på 13 prosent. Imidlertid er det i områdeløftene

Bjørnerud (Rudshøgda) en trangboddhet på 20,5 prosent, og Holmlia syd på 14,4 prosent. Trangboddhet kan være en viktig årsak til at unge samles utendørs.

Ifølge undersøkelsen *Ung i Oslo 2023 - Ungdomskolen og videregående skole*, lever halvparten av ungdommene i Bydel Søndre Nordstrand i familier med det som anses som lav sosioøkonomisk status. Generelt i Oslo føler 8 av 10 unge seg trygge ute i nærmiljøet på kveldstid, og fem prosent føler seg direkte utrygge. Undersøkelsen viser også at i Bydel Søndre Nordstrand føler 69 prosent av de unge seg trygge ute i sine nærmiljøer på kveldstid, som er lavest i Oslo.

Oslo Politidistrikt gjennomførte en lokal trygghetsundersøkelse fra desember 2023 – februar 2024. Undersøkelsen viser blant annet at Mortensrud/Bjørnerud hadde høy andel utrygghetsskapende kriminalitet sammenliknet med andre områder i politiets enhet øst, og at antall politioppdrag også var høy. Delbydel Holmlia er ikke et av politiets prioriterte områder og derfor ikke nevnt i undersøkelsen.

Bydelsadministrasjonen

Bydelen har over lang tid hatt økonomiske utfordringer. Situasjonen gjør at bydelen må prioritere strengt, og det pågår diskusjoner om prioriteringer og bydelens tjenestetilbud. Selv om prosjektene i delprogram nærmiljø kan finansieres gjennom områdesatsingen, medfører den økonomiske situasjonen begrenset kapasitet i ledernivå, og i støttefunksjoner til alle nye initiativer og prosjekter. Det medfører uforutsigbarhet når det kommer til forankring og gevinstrealisering av prosjekter etter satsingen.

Utenforliggende faktorer

I dagens situasjon ser vi at de siste årenes prisøkning og høye renter påvirker innbyggernes økonomi. Kostnadene til for eksempel materialer og fysiske installasjoner er høye. Våre samarbeidspartnere, som idrettslag og organisasjoner, opplever stadig lavere foreldredeltakelse, lavere betalingsmuligheter og derfor enda dårligere økonomi.

Oppsummert har bydelen:

- flotte naturområder som legger til rette for aktivitet og rekreasjon
- boligområder som er godt tilrettelagt for trygg ferdsel
- et stort kulturelt mangfold som i større grad kan inkluderes i utviklingen av tilbud og tjenester
- mye lokalt engasjement
- dedikerte og utviklingsorienterte ansatte
- flere gode tjenester og tilbud, men behov for samarbeid og koordinering
- store levekårsutfordringer i deler av bydelen
- en økonomisk krevende situasjon
- uro for bydelens kriminalitetsutvikling og oppvekstsvilkår
- store uteområder, både kommunalt og privat eide, som krever vedlikehold

2.3 Situasjonsbeskrivelse - utfordringer og muligheter i hvert områdeløft

Et viktig prinsipp i områdesatsingene i Oslo er at områdeløftene skal være geografisk avgrenset. Delbydelene Holmlia syd og Bjørnerud utpekte seg (i 2017/2018) når det gjelder levekårsutfordringer, og ble derfor valgt ut for områdeløft. Deretter ble det besluttet å gjennomføre stedsanalyser for begge områdene. Målet med stedsanalysene var å innhente kunnskap om aktører, fysiske nærmiljøkvaliteter og sosiokulturelle forhold i nærmiljøene. I stedsanalysene, som ble lansert i 2018, ble det også sett på forskjeller innad i delbydelene.

Delbydel er en administrativ inndeling med tilgjengelig statistisk informasjon om befolkningen. Delbydelene Holmlia syd og Bjørnerud er ikke naturlige avgrensinger for befolkningen. Disse delbydelene utgjør relativt store områder med betydelige forskjeller innad når det gjelder levekår, og de har store fysiske og demografiske variasjoner. Derfor er delbydel et lite hensiktsmessig utgangspunkt for en målrettet innsats.

Som følge av dette er områdeløftene avgrenset til Rudshøgda og Holmlia senter. Områdene består henholdsvis av grunnkretsene Rudshøgda nord, sør og vest og grunnkretsen Holmlia senter. Det betyr at Oslo sør-satsingens arbeid i delprogram nærmiljø først og fremst er rettet mot disse to områdene. Prosjekter som er områdeovergripende rettes mot utfordringer i og kunnskap fra områdeløftene.

Kartene under viser en oversikt over områdeløftene med tilhørende prosjekter, samt en oversikt over prosjektene som gjelder på tvers av områdeløftene. Nedenfor beskriver vi de to ulike områdene, og vi går nærmere inn på utfordringer og muligheter som er gjeldende for hvert av områdeløftene. I beskrivelsene foreligger det også særskilte tall fra grunnkretsene som utgjør områdeløftene Rudshøgda og Holmlia senter.

I tillegg til prosjektporteføljen settes det av midler gjennom bomiljøtilskuddsordningen som gir lokale aktører mulighet til å søke om støtte til tiltak og aktiviteter i delbydelene Holmlia syd og Bjørnerud. Tilbakemeldinger fra nabolag hvor det har blitt delt ut bomiljøtilskudd til å ruste opp møteplasser og lekeplasser, viser at tilskuddet treffer slik det er tenkt, og at det er til inspirasjon for andre sameier. Samtidig ser vi at enkelte sameier er vanskelig stilt økonomisk, og dermed utelukkes fra bomiljøtilskuddsordningen grunnet manglende egenkapital, som er et krav for å søke.

Kart over områdeløftet på Rudshøgda med prosjekter og stedsnavn.

Områdeløft Rudshøgda

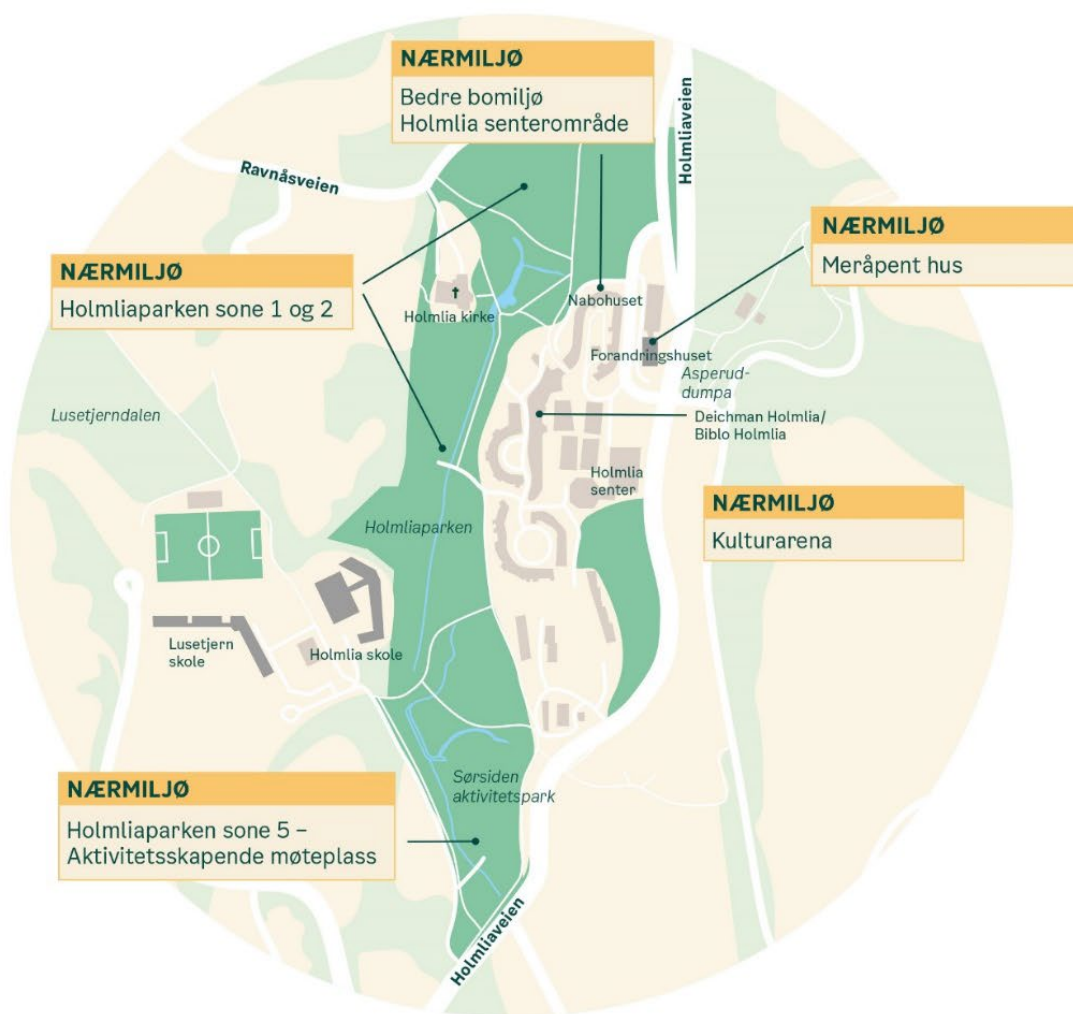

Områdeovergripende prosjekter

- › Fysiske tiltak
- › Bedre ressursutnyttelse
- › Nærmiljø: styrke lokalsamfunnets omdømme
- › Sosialt entreprenørskap/Lokal etablerertjeneste (Søndre Unlimited)

Kart over områdeløftet på Holmlia med prosjekter og stedsnavn.

Områdeløft Holmlia

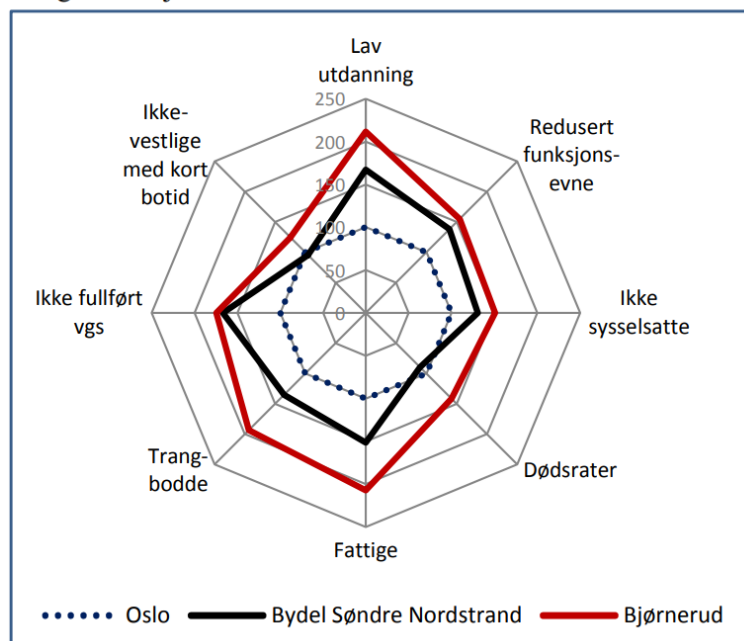
Områdeovergrepene prosjekter

- › Fysiske tiltak
- › Bedre ressursutnyttelse
- › Nærmiljø: styrke lokalsamfunnets omdømme
- › Sosialt entreprenørskap/Lokal etablerertjeneste (Søndre Unlimited)

2.3.1 Områdeløft Rudshøgda, delbydel Bjørnerud

Delbydel Bjørnerud strekker seg fra Hauketo til Mortensrud hvor Lofsrudveien utgjør grensen i øst til delbydelen Mortensrud. Delbydel Bjørnerud består av fem grunnkretser; Tangen (Kantarellen), Bjørnerud og Rudshøgda nord, sør og vest. I figuren under sammenlignes levekårsutfordringene i delbydelen og Bydel Søndre Nordstrand med Oslo.

Figur 10. Bjørnerud

Som nevnt over gjennomføres områdeløftet på Rudshøgda, hvor innbyggerne selv sier at de bor på Mortensrud.

Befolkning og levekår

I 2018 bodde det omtrent 7000 mennesker i delbydel Bjørnerud, hvorav 3744 av disse bodde i grunnkretsene Rudshøgda nord, sør og vest. I 2024 er befolkningstallet her 3589. På Rudshøgda var det den gang seks prosent av de under 16 år som ikke hadde innvandrerbakgrunn, og dette hadde vært stabilt gjennom de 10 siste årene. Omtrent halvparten av befolkningen på Rudshøgda var i 2018 fra 0-19 år, hvilket var en høyere andel enn både i delbydelen og i Oslo. I tillegg hadde befolkningsveksten stått på stedet hvil siden 2008. Rudshøgda var det området i Oslo som hadde høyest andel barn i skolealder, altså 6-15 år. Stedsanalysen viste at utdanningsnivået var noe ulikt innad i området Rudshøgda, og det var særlig Rudshøgda vest som skilte seg ut ved at 51 prosent av befolkningen var uten utdanning utover grunnskolen. Både på Rudshøgda og i delbydelen ellers var utdanningsnivået betydelig lavere enn i Oslo. Sammenlignet med Stenbråten, som hadde et høyere utdanningsnivå enn Oslo generelt, lå Rudshøgda i motsatt ende av skalaen, og var blant områdene i Oslo med lavest utdanningsnivå. Yrkesdeltakelse på

Rudshøgda lå i 2018 på 62 prosent, som var vesentlig lavere enn snittet i Oslo på 78 prosent, og yrkesdeltakelsen var lav for kvinner og avtagende for unge menn. Samlet sett skilte området seg ut ved at flere hadde levekårsutfordringer sammenlignet med de fleste områder i Oslo.

Bolig og nærmiljøkvaliteter

Delbydelen utgjør et kupert boligområde, preget av rekkehus, boligblokker, grøntområder og næringslokaler. Rudshøgda består i hovedsak av rekkehus og blokkleiligheter. Samtlige av boligene i de tre grunnkretsene er organisert i sameier, 16 sameier i alt. I 2018 bodde 24 prosent av beboerne i leide boliger. Den høye andelen av fremleie ble sett på som en mulig grunn til at færre føler tilhørighet og eierskap til egen bolig og boområde. Fem prosent (54 boliger) av boligene på Rudshøgda er kommunale og 41 prosent av befolkningen bodde i 2018 trangbodd. Flere styrer formidlet, og noen av disse formidler fortsatt, at de opplever bosituasjonen som uoversiktlig, siden de i liten grad vet hvem som bor i utleieseksjonene. Det er store utfordringer med å nå leietakerne, blant annet med nødvendig informasjon og rutiner.

På Rudshøgda var det i 2018 få offentlige møteplasser. Uterommene, som i all hovedsak er eid av de 16 sameiene, var i vesentlig grad gjengrodd eller befant seg i kupert terreng. Beboerne opplevde uterommene som både lite tilgjengelig og slitt. I delbydelen ligger næringsvirksomheten adskilt fra boligområdene, og på Rudshøgda er det i liten grad servicefunksjoner som benyttes av lokalbefolkningen. Nesten samtlige tilbud, foruten barnehager og skoler, ligger på og ved knutepunktet Mortensrud senter, rett øst for området. De lokale kjøpesentrene Senter Syd og Mortensrud Torg ligger her, og disse benyttes av mange beboere. Det er omtrent fem kilometer til Holmlia senter med helsestasjon, bydelens NAV-kontor og andre tilbud.

Sosialt liv

Blant befolkningen i delbydel Bjørnerud var det, ifølge stedsanalysen, mange som oppga at de trivdes, men samtidig var det en usikkerhet blant befolkningen om oppvekstmiljøet var godt, spesielt på Rudshøgda. Befolkningen var også opptatt av at unge må få hjelp til å skaffe seg arbeid for å unngå opplevd utenforskap og rekruttering til kriminalitet. Området ble av mange beskrevet som et lukket sted hvor benker og uteområder var slitt og dårlig vedlikeholdt, og preget av at befolkningen i liten grad benyttet seg av ute- og grøntområder. Det hadde lenge vært få lokale initiativ og sosiale sammenkomster, og flere ga uttrykk for at dette var noe de savnet. Stedsanalysen viste at mange ønsket å bidra i nærmiljøet, men at de ikke helt visste hvordan. Samtidig ble flere engasjerte foreldre etterlyst.

Idrettsparken på Mortensrud var og er mye brukt av befolkningen, selv om den er slitt og har behov for oppgraderinger. Plasthallen på Mortensrud ble i sin tid satt opp som en midlertidig løsning. Området har et godt idrettstilbud, og Klemetsrud Idrettslag og Mortensrud Aker sportsklubb er viktige ressurser i nærmiljøet. Lokale lag og foreninger opplevde lav deltakelse og engasjement blant befolkningen, på tross av at det eksisterte en rekke ulike tilbud. Det ble i 2019 gjennomført en spørreundersøkelse ved Lofsrud skole som viste at deltagelsen på fritidsaktiviteter var lav, spesielt blant jenter. Kun 10 prosent av jentene i 10. klasse deltok i en fritidsaktivitet. Mange beboere, også unge, etterlyste en større satsing på forebyggende arbeid

rettet mot barn og unge, samt et mer variert fritidstilbud for ungdom som også skulle tilpasses de over 18 år. Det frivillige tilbudet ble opplevd som delt og knyttet til lokale foreninger eller trossamfunn. Beboere i alle aldre ga uttrykk for manglende møteplasser og fritidsarenaer, og lokale aktører etterspurte bedre lokaler og mer forutsigbar drift av det frivillige organisasjonslivet.

Byutvikling

Mortensrudprosjektet er et enormt byutviklingsprosjekt som på sikt vil gi Mortensrud, bydelen og befolkningen et betydelig løft. Det kommer blant annet ny skole, sykehjem, omsorg+leiligheter, fritidsklubb, bibliotek, lokaler for frivilligheten og idrettsarenaer der, men det gjenstår reguleringsvedtak. Arbeidet med vei, vann og avløp har imidlertid vært i gang en stund. Høsten 2024 står en ny, permanent landhockeybane med aktivitetssone, ferdig til å tas i bruk. Likeså gjelder dette nye midlertidige lokaler for Mortensrud aktivitetshus og klubbhus med garderober for KIL, samt flytting av 11'er banen som skal fungere frem til alle permanente bygg og anlegg i Mortensrudprosjektet er ferdige. På denne måten kan tilbud og aktiviteter holdes ved like i anleggsperioden. Ved siden av Mortensrudprosjektet er det pågående planarbeid for flere tomter på nordsiden av Mortensrudveien med hovedvekt på boliger.

Den nye landhockeybanen på Mortensrud ble ferdigstilt høsten 2024.

Foto: Joakim Rødven/Utviklings- og kompetanseetaten

Utviklingstrekk som legger grunnlag for prosjektutviklingen i 2025

- Nærmiljøkontoret benyttes hyppig av både beboere, sameiestyrer og lokale aktører. Flere uttrykker nå skepsis og uro for at dette tilbudet skal bli borte den dagen satsingen er ferdig, noe som kan bli en realitet med bakgrunn i bydelens dårlige økonomi. Bomiljøprosjektet kommer derfor til å se nærmere på ulike finansierings- og driftsmodeller for et slikt lokale, og samtidig påse at de viktigste erfaringene bomiljøarbeidet i området har tilført bydelen, kan komme nærmiljøet til gode også i det

tilfelle bydelens innsats og tilstedeværelse reduseres i årene framover. Flere aktører kan involveres, også nabolaget selv.

- I juni 2023 ble Skilpaddeparken ferdigstilt og åpnet. Det er, som i 2024, fortsatt behov for små utbedringer i parkområdet, noe som følges opp videre gjennom bomiljøprosjektet. Parken brukes fra morgen til kveld, og er spesielt godt brukt i sommerhalvåret. Erfaringene vi nå gjør oss, samt tilbakemeldingene vi får inn fra brukerne av parken, benyttes inn i arbeidet med andre fysiske oppgraderinger i tiden framover.
- Gjennom oppfølging av sameier som ønsker å oppgradere egne uteområder får vi både bedre innsikt i lokale utfordringer og begrensningene i bomiljøtilskuddsordningen. Dårlig økonomi gjør det vanskelig å dekke egenandelen på 30%, samt å legge ut for deler av totalkostnadene i påvente av utbetaling av tilskuddet. Vi jobber derfor fortsatt med å bistå spesielt utsatte sameier med å få gjennomført de prosjektene det er søkt, eller ønsker å søke, tilskudd til.

Styrene i Rudshøgda boligsameie 1 og 2 inviterte til nabolagsfest i Skilpaddeparken høsten 2024. Her representert ved Ermira. Foto: Jenny Berndtsson.

- Gjennom fast tilstedeværelse i nærmiljøet får områdesatsingen positive tilbakemeldinger på igangsatte tiltak og aktiviteter, og at det er positivt med et større fokus på området. Samtidig opplever vi i satsingen at beboere ønsker et ytterligere fokus på "de største utfordringene"- at flere trenger jobb og bekymringer knyttet til kriminalitet og oppvekstvilkår. Mange påpeker at det i dag er mange flere som snakker om og belyser de ulike utfordringene, men at det nå virkelig er på tide med handling. Små fremskritt og tiltak blir med andre ord møtt positivt, men utålmodigheten etter tiltak som kan løse de største utfordringene er, som i fjor, fortsatt gjeldende.

- Mange beboere i områdeløftet, og fra Mortensrud ellers, uttrykker oppgitthet og utålmodighet knyttet til Mortensrudprosjektet. Det har vært gjentatte kartlegginger og involvering av lokalmiljøet for å avdekke og imøtekomme lokale behov, men arbeidet med å utvikle området strekker ut i tid. Det er etablert midlertidige og noen permanente anlegg på felt 11 og 12, men det er ennå ikke vedtatt en reguleringsplan som gir rammer for utbygging av feltene som imøtekommer de tilbudene som lokalbefolkningen er forespeilet i prosjektet ut over dette.
- Midlertidighetene som nå er på plass oppleves mangelfulle ved at etablerte toalett- og garderobefasiliteter ikke er store nok eller mange nok til å dekke behovet til de to idrettslagene, samt tilreisende idrettslag som skal benytte landhockeybanen. Det er heller ikke lagt til rette for tribune ved landhockeybanen, noe som vanskeliggjør gjennomføringen av større kamper og arrangementer. Den foreløpig mangelfulle gangveiforbindelsen fra det nærliggende boområdet og bort til idrettsflatene er også en bekymring blant både beboere og de to idrettslagene. Lokale aktører og idrettslag etterlyser samtidig en bedre og mer åpen kommunikasjon rundt utviklingen av området.
- Kjøpesentrene opplever at det er veldig vanskelig å fylle ledige lokaler med leietakere som blir over tid, samt å tiltrekke seg nye butikker og kjeder. Dette fører til at de sier ja til en del nyetablerte virksomheter som ofte kan mangle basiskunnskap om å drive i Norge. I tillegg blir sentrene nabolagets storstuer slik at store grupper ungdom oppholder seg der. Dette fører igjen til usikkerhet hos noen av de næringsdrivende, selv om ungdommen ikke gjør noe galt.
- Tilførte tjenester og tilbud i nærområdet det siste året:
 - Ny politipost på Mortensrud ble åpnet 7. mars 2024. Det er delte meninger i befolkningen hvorvidt dette er en berikelse for området, samtidig opplever politiet at posten er godt besøkt sammenlignet med lignende politiposter andre steder i landet.
 - Etter den midlertidige oppgraderingen av Thorleif Kleves Torg opplever de to kjøpesentrene stor bedring både med tanke på aktivitetsnivå og stemning, og er derfor svært fornøyd med de funksjonene torget nå leverer.
 - Deichman har i 2024 etablert en ny og større midlertidig filial på Mortensrud. Her blir biblioteket liggende fram til Mortensrudprosjektet leverer nytt bibliotek om noen år. Filialen ligger nå i 3. etasje på Senter syd og kan by på flere avdelinger/soner enn det den gjorde tidligere. Oppgraderingen har så langt ført til en dobling i besøkstall og er i perioder en av de mest besøkte Deichman-filialene i Oslo.
 - Søndre Jobbsenter sin aktivitet på Mortensrud gård har hatt pause siden våren 2024. Røde Kors fremleier nå til Søndre Unlimited og NAV/VO sitt delprogram sysselsetting-prosjekt «Gründerstien», for gründere med norsk som andrespråk. Det er planlagt videre leieforhold og samarbeid med OBOS Samfunnsarena fra februar 2025.
 - Etter at akseleratorprogrammet til Impact Startup og Gründergarasjen ble avsluttet i april 2024, har vi jobbet med å samle erfaringer og nettverk derfra inn i Pådriv. Dette har blitt til en arbeidsgruppe kalt «Nyskaping i Søndre». Her er relevante bydelsansatte, NAV, Impact Startup, Gründerstien, OBOS, Pådriv og

Søndre Unlimited representert. Arbeidet knyttes opp mot en mulig samfunnsarena i regi av OBOS på Mortensrud gård.

Områdeløft Rudshøgda oppsummert:

Da områdeløftet startet på Rudshøgda opplevde satsingen at det var lite fokus på området blant ulike samarbeidspartnere, etater og aktører. Dette har derimot endret seg i løpet av de siste årene. Områdeløftet på Rudshøgda har bidratt til økt tilstedeværelse og aktivitet i området, og bydelen har også et betydelig større fokus på området gjennom tjenestene og de andre delprogrammene. Utfordringsbildet som la grunnlaget for arbeidet i 2018, eksisterer delvis fortsatt i 2024, men som følge av tilstedeværelse i området har satsingen fått ny og forsterket kunnskap om både utfordringer og muligheter her.

Utfordringer

- Lav deltagelse i organiserte aktiviteter blant barn og unge (der det telles antall medlemmer)
- Stort behov for trygge og gode arenaer for eldre ungdom og unge voksne
- Skolene og idrettslagene opplever utfordringer med å involvere og engasjere foreldre
- Behov for at eksisterende tilbud er enda bedre koordinert
- Medvirkningstrøtthet og oppgitthet over midlertidigheter og lange prosesser
- Både lokalbefolkning og politiet melder om bekymringer knyttet til opplevelse av utrygghet i nærmiljøet
- Uro for oppvekstsvilkår og ungdomskriminalitet
- Lav deltakelse og lav tillit
- Forsøplingsproblematikk i området
- Ungdom og unge voksne opplever det svært vanskelig å skaffe seg jobb, og med økningen av søknader om økonomisk sosialhjelp får heller ikke Nav hjulpet så mange som ønskelig
- Kjøpesentrene opplever at det er veldig vanskelig å fylle ledige lokaler
- Enkelte aktører/politikere/media snakker området ned, noe som oppleves urettferdig blant innbyggere. Dette forsterkes av at det oftest er negative hendelser fra området som får oppmerksomhet i media.

Muligheter/ressurser

- Det er etablert gode relasjoner og kjennskap til nærmiljøet
- Flere aktører og beboere har blitt kjent med satsingen og arbeidet
- Godt samarbeid med en rekke sameiestyrer, og det er opprettet et sameieforum
- Mange ønsker å bidra til å utvikle eget nærmiljø
- Nye lokale tiltak av og for ungdom har blitt etablert
- Høy deltagelse i organiserte aktiviteter blant barn og unge (der det ikke telles antall medlemmer)
- Økt fokus på Rudshøgda hos bydel, etater og de andre delprogrammene
- Økt fokus blant aktører på at flere jenter skal delta i aktiviteter
- Økt fokus på at foreldre i større grad skal delta på ulike arenaer
- Et etablert organisasjonsliv som har potensiale og som ønsker å bidra
- Flere sameiestyrer deltar på ulike kurs og bidrar som følge av dette til bedre bomiljø

- Flere sameier oppgraderer egne uteområder og bidrar til nye gode møteplasser i nabolagene
- Skilpaddeparken er ferdigstilt og inviterer nærmiljøet inn
- Lokale aktører som tar initiativ og arrangerer sosiale sammenkomster der alle er invitert
- Et voksende samarbeid på tvers med eksempelvis Deichman, FERD, OBOS, næringsaktører og organisasjoner
- Delprogrammet opplever at stadig flere innbyggere videreformidler informasjon de har fått fra bydelsansatte til andre innbyggere

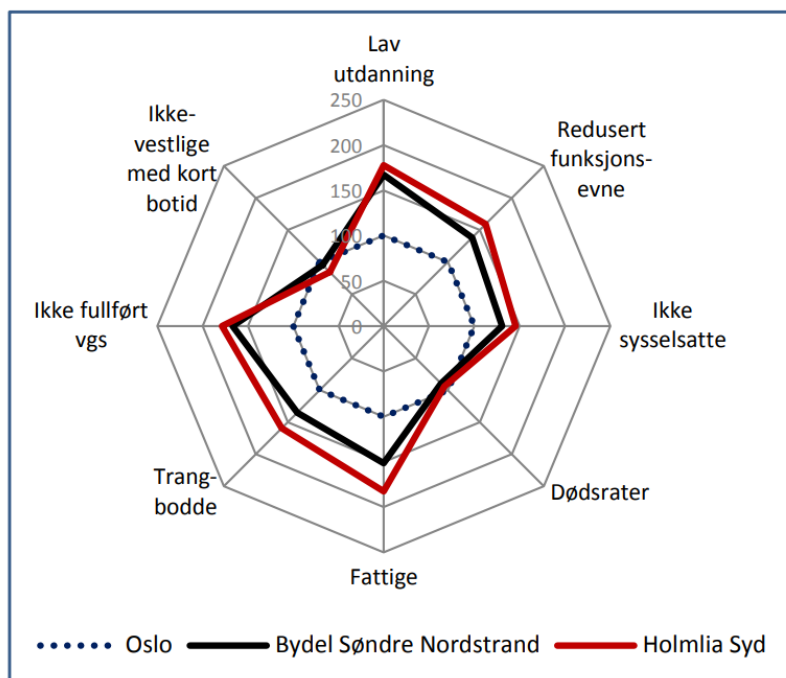
2.3.2 Områdeløft Holmlia senterområde, delbydel Holmlia syd

Holmlia består av delbydel syd og delbydel nord. Det er stor variasjon i levekår på Holmlia. Grunnkrets Holmlia senter utpeker seg med en rekke utfordringer som lav tilknytting til arbeidslivet, høy flyttehyppighet, mange opplever utrygghet og det rapporteres om mye avfall i uteområder. Boområdet er en del av det kommersielle Holmlia senterområde, inkludert Holmlia torg. Områdeløft Holmlia senter gjennomføres i denne grunnkretsen.

Befolkning og levekår

Det bor i underkant av 12 000 mennesker på Holmlia (nord/syd). I grunnkrets Holmlia senter bor det 1175 innbyggere. I figuren under sammenlignes levekårsutfordringene i delbydel syd med resten av Bydel Søndre Nordstrand og Oslo.

Figur 7. Holmlia Syd

Bolig og nærmiljøkvaliteter

I de tre sameiene på Holmlia senter er utleieandelen høy, de fleste leier av private. Flyttehyppigheten er på 17,2 prosent. Eksempelvis består Holmlia boligsameie av 52 enheter, ca. 50% av disse er utleieleiligheter. Kortvarige leieforhold gjør at mange beboere har lite tilhørighet til nærmiljøet og mangler trygge relasjoner i nabolaget.

Ungdomsarbeidere og politi melder om rusbruk, hevn og grov vold i enkelte ungdomsmiljø. Trangboddhet kan være en årsak til at ungdom samler seg i uteområdene, i trappeoppganger, boder og garasjer på kveldstid.

Helt fra områdeløftets begynnelse har det vært stor etterspørsel etter møteplasser på Holmlia senter. Områdeløftet har siden oppstart bidratt til å åpne og videreutvikle møteplasser for flere brukergrupper:

- Forandringshuset, aktivitetshus for ungdom 13 – 26 år
- Nye Deichman Holmlia med fasiliteter til scene og kulturaktiviteter
- Biblo Holmlia for 5 – 8.klassinger
- Holmlia kulturkafe, en møteplass for alle
- Holmlia kulturhavn for flere ulike grupper, både ungdom og voksne
- Nabohuset, et lokale for nabolaget i områdeløftet
- Utekjøkkenet, sjakkplassen, ballbingen og midlertidig aktivitetsområde i Holmliaparken

Dette er møteplasser som er opprettet etter medvirkning og ønsker fra beboere, og som driftes av engasjerte aktører med mål om mer samhold, engasjement og trygghet i nærmiljøet.

Innenfor områdeløftet er det relativt få som er aktive i sitt eget nærmiljø. Erfaring fra bomiljøarbeidet på Holmlia senter viser manglende tillitt til det offentlige. Det oppleves utfordrende å nå ut med informasjon om tilbud og aktiviteter. Høsten 2024 er det igangsatt et forsøk med å etablere en beboerforening med mål om å samle og styrke engasjement. En slik forening kan bidra til tettere og bedre dialog mellom innbyggerne, styrene og det offentlige.

Ungdom etterlyser jobbmuligheter. Jobberfaring og muligheter til å tjene egne penger er et stort behov i et område hvor 20,6 % av barn og unge lever i langvarig fattigdom. I grunnkretsen Holmlia senter er andelen sysselsatte (2022) på 41,3 prosent og 47 prosent er lavt utdannet. Mange jobber i usikre og lavtlønnede yrker.

Et vedvarende problem som skaper misnøye hos innbyggerne, er avfall i fellesområdene.

Sosialt liv

Siden oppstart av områdeløftet har mye endret seg på Holmlia senter, og beboere gir uttrykk for større tilfredshet enn da stedsanalysen ble gjennomført i 2018. Deichman Holmlia og Biblo Holmlia åpnet dørene i 2023, noe som har stor betydning for innbyggere i alle aldre. Holmlia kulturhavn inviterer til ulike kulturtilbud som UKM, utstillinger, jazzkvelder og korøvinger. Ungdom bruker i stor grad tilbud på Forandringshuset. Nabohuset i områdeløftet er i bruk nesten daglig for områdeløftets innbyggere. Beboere har mulighet til å låne lokalet gratis til aktiviteter, ulike kurs og for å feire barnebursdager.

Trygge, utendørs møteplasser er en prioritering i områdeløftet. I nærheten av Holmlia senter ligger friområdet Asperuddumpa. Stedet var tidligere lite besøkt, men er etter oppgraderinger et aktivt område som brukes av barnehager, skoler og barnefamilier. Området har fått basketbane, sitteplasser, griller, lekeapparater og belysning. Om vinteren anlegges det is for skøyteaktiviteter, og i 2025 skal det utplasseres flere benker og arrangementsstrøm før området ferdigstilles.

Holmliaparken ligger i umiddelbar nærhet til boområdet på Holmlia senter. Satsingen har bidratt med midlertidige installasjoner som ballbinge, sjakkplass, sykkelbane og utekjøkken. Gjennom oppgraderinger og aktiviteter i parken er det tydelig at parken benyttes i langt større grad enn før satsingens oppstart i 2018. Aktiviteter og arrangementer er gjennomført i samarbeid med lokale aktører og årlig arrangeres Eid-fest, Piknik i Holmliaparken og Vintermarked. I tillegg er det arrangert utekino, utstillinger, konserter og festivaler i parken. Nærmiljøet skal i stor grad overta ansvar for aktiviteter og arrangementer etter at satsingen er ferdig i 2025.

Tross mange tilbud og stor deltakelse, er fortsatt deltakelsen fra beboere i områdeløftet lav.

Utviklingstrekk som legger grunnlag for Områdeløft Holmlia senter i 2025

Bomiljøprosjektet på Holmlia senter er planlagt å avslutte i 2025. Hovedfokus i 2025 vil være å sikre videreføringer av erfaringer og kunnskap gjort gjennom arbeidet på Holmlia senter.

Nærmiljø og bydel skal gjøres klar til å videreføre metoder, aktiviteter og nettverk som er bygget opp i perioden med områdeløft. Samarbeid og avtaler skal formaliseres.

*Lanseringen av kokeboken "Holmlia rundt bordet" ble feiret med nærmiljøet på tunet bak Nabohuset.
Foto: Des Rosiers/Bydel Søndre Nordstrand*

Bomiljøarbeid: For å nå målene om å skape mer trygghet, tillit, engasjement og deltakelse i nærmiljøet, er bomiljøarbeiderens tilstedeværelse av største betydning.

Nabohuset: Nabohuset er et viktig verktøy i satsingens bomiljøarbeid. Det gir mulighet for tilstedeværelse i området og gir kontakt mellom beboere. Det skal jobbes frem en driftsform for videreføring etter at satsingen trekker seg ut. I dag brukes mye ressurser på administrasjon. Det er installert Oslo-nøkkel og det prøves ut ulike tilbud.

Holmlia senter beboerforening: Det har vært lite engasjement i nærområdene fra innbyggerne i områdeløftet. I 2025 er målet at det skal være etablert en beboerforening som samler lokale ressurser for et tryggere nærmiljø gjennom sosiale aktiviteter og annet engasjement.

Avfall på avveie: Et gjentakende problem er søppel i fellesområder. Årsaker kan være hyppig flytting og lite tilhørighet. I tillegg har det kommet flere nye fastfood spisesteder i området den siste tiden. Det er gjort avtale med Renovasjons- og gjenvinningsetaten om ukentlig mini-gjenbruksstasjon plassert i området. Andre tiltak vurderes sammen med innbyggere og styret.

Meråpent hus, Forandringshuset: Ungdom ønsker seg et sted å være i helgene. Sammen med Forandringshuset prøver vi ut et tilbud sammen med lokal frivillighet og andre aktører.

Holmlia Kulturhavn- en scene for alle: Det er etterlyst kulturarenaer og møteplasser på Holmlia. Sammen med Holmlia Kulturhavn testes ut hvilke behov og ønsker nærmiljøet har, og hvordan nabolaget kan engasjere seg i planlegging og gjennomføring av kulturaktivitet.

Byutvikling

Rosenholm er avsatt som et utviklingsområde i kommuneplanen. Arbeidet med å legge de overordnede rammene for hvordan området skal se ut er i gang. Det er estimert at det er plass til 2000 nye boliger i området som omfattes av planen, i hovedsak blokkbebyggelse. Det er en utfordring at arbeidsplasser på Rosenholm risikerer å gå tapt som følge av boligetableringen, særlig fordi Søndre Nordstrand er en næringsfattig bydel med få arbeidsgivere. Arbeidet med områdereguleringen er organisert som en pilot som tester tettere samarbeid mellom kommunen ved PBE og private aktører (OBOS). Bydelen er ikke formell part i piloten, men fungerer som informasjonsgiver og mulig samarbeidspartner for medvirkning. I dette arbeidet blir områdeløftene sine erfaringer og lokalkunnskap viktig. Utviklingen av området aktualiserer behovet for sosial infrastruktur og midlertidige tiltak for områdemodning. Delprogram nærmiljø er via Pådriv Oslo i dialog med blant annet OsloMET, PBE og OBOS angående disse behovene.

En del av områdeløftets utstrekning omfattes av planområdet for Rosenholm utviklingen. I det aktuelle området, sone 5 i Holmliaparken, er nå søknaden om etablering av Holmlia skate og aktivitetspark godkjent av Plan- og bygningsetaten. Det er også gjort avrop på entreprenør som skal bygge anlegget. Det er planlagt oppstart av arbeidene våren 2025 og åpning sommeren 2025, forutsatt at entreprenør kommer på plass.

Områdeløft Holmlia senterområde oppsummert

Utfordringsbildet som la grunnlaget for arbeidet i 2018 står seg i all hovedsak i 2025. Som følge av tilstedeværelse i området har satsingen fått ny kunnskap om både utfordringer og muligheter.

Utfordringer i grunnkrets Holmlia senter

- Det oppleves vanskelig å etablere varig kontakt med sameierstyrene
- Avfall på fellesområder og uteområder har blitt verre
- Det oppleves vanskelig å etablere relasjoner med beboere i sameiene
- Lav tillitt og lav deltakelse
- Det er få informasjonsplattformer som er aktuelle for beboere. Informasjon når ikke frem
- Uro for oppvekstsvilkår og ungdomskriminalitet
- Rus blant ungdom, mye "henging" i oppganger, boder og garasjer
- Uklare ansvarsområder om vedlikehold av uteområder

- Mangel på tilgang til og opplevelser av kunst og kultur
- Dårlig omdømme
- Lav andel sysselsatte som påvirker voksne, familier, barn og unge og svært få lokale arbeidsplasser
- Andel seniorer har økt kraftig i delbydelen, og mange etterspør møteplasser og tilbud
- Senteret opplever utfordringer med å trekke til seg leietakere som er stabile og som blir over tid. Dette bidrar til at noen lokaler blir stående tomme over lengre perioder

Muligheter/ressurser

- Delta i nettverk og samarbeide med etater, politi, sameier, ungdomsarbeidere, skoler og andre.
- Etablere flere gode relasjoner og kjennskap til nærmiljøet gjennom Nabohuset og ulike aktiviteter
- Beboere og styrene deltar i videreutviklingen av Nabohuset
- Etablering av beboerforening
- Holmliaparken oppgraderes og vil benyttes i større grad av flere aktører til aktiviteter og arrangement
- Innsiktsarbeid skal fange opp befolkningens ønsker og behov
- Involvere flere aktører, også bydelens tjenester før satsingen avslutter
- Videreføre samarbeidet med lokale aktører: organisasjoner, frivillige, offentlige instanser, næringsliv, skoler og barnehager - også etter at satsingen er slutt
- Styrene i sameiene gjennomfører selv metoden Barnas årsmøte og Nabosnakk for at flere stemmer skal bli hørt

3 Programplanens mål og innretning

3.1 Lokale mål og strategier

I forordet til Strategiplan for Bydel Søndre Nordstrand 2024-2027 står det at «Bydel Søndre Nordstrand (BSN) skal være en inkluderende og trygg bydel, der utvikling, samhandling og mestring står i fokus. Vi skal spille på lag med innbyggere, næringsliv og frivillige for å skape tilrettelagte tjenester. Bydelen skal ta i bruk ny teknologi og støtte opp om kommuneplanens visjon om en grønnere, varmere og mer skapende by med plass til alle.»

Videre i strategiplanens målområde 1, Samfunnsperspektivet, står følgende:

BSN skal være en levende mangfoldsbydel hvor de ulike ressurser tas i bruk. Vi skal ha et helsefremmende og forebyggende fokus som motvirker utenforskap og ensomhet. Vi bidrar til at innbyggere tar større ansvar for eget liv og nærmiljø og at lokalsamfunn styrkes. Samhandlingen med sivilsamfunnet, næringslivet og andre offentlige aktører

styrkes. BSN er en aktiv pådriver i en bærekraftig bolig- og samfunnsplanlegging og jobber aktivt for å skaffe bydelen flere arbeidsplasser.

Målene i bydelens nåværende strategiplan går godt sammen med målene til delprogram nærmiljø. Næringsperspektivet kommer tydeligere frem her enn i tidligere strategiplaner, og har også blitt et viktigere område for delprogram nærmiljø gjennom den siste delen av programperioden.

I starten av programperioden ble det laget lokal visjon og lokale mål for delprogram nærmiljø gjennom medvirkning fra lokalbefolkningen. Det er foretatt mindre justeringer i de lokale målene og den lokale visjonen gjennom perioden.

Lokal visjon: Alle bidrar og inkluderes i fellesskapet.

Lokalt hovedmål: Et godt og trygt sted å bo og leve.

Med utgangspunkt i områdeløftmetodikken, de sentrale delmålene og de lokale målene, har Oslo sør-satsingen delprogram nærmiljø bestemt å jobbe for at beboerne i sine lokalmiljøer opplever:

TRYGGHET - TRIVSEL - TILLIT - TILHØRIGHET

Trygghet, trivsel, tillit og tilhørighet er ikke bare målsettinger, men også viktige forutsetninger for arbeidet med å skape bedre nærmiljøer. De lokale delmålene og "de fire T-ene" kan være en kombinasjon av flere sentrale delmål. Tallene i parentes viser til de sentrale delmålene for delprogram nærmiljø på side 2.

Lokale delmål:

- Flere uteområder skal oppleves som **trygge** (3,6)
- Skape flere gode møteplasser for **trivsel** og vekst (1,3,4,5,6)
- Bidra til høyere grad av **tillit** mellom beboere og det offentlige (1,2,3,6)
- Flere beboere føler **tilhørighet** og engasjerer seg i lokalmiljøet (2,6)

Flere uteområder skal oppleves som **trygge**

Selv om mange i bydelen føler seg trygge i sine nærmiljøer, er det bekymring knyttet til kriminelle miljøer og rekruttering til kriminalitet, spesielt rekruttering av ungdom og unge voksne. Trygghetsskapende tiltak må gjøres i tett samarbeid med innbyggere, lokale aktører som skoler, organisasjoner og forebyggende enheter, og det er viktig å sikre at de fysiske områdene oppleves som trygge og trivelige. Dette innebærer bedre belysning, skjøtselstiltak, avfallshåndtering og lignende.

Skape flere gode møteplasser for **trivsel** og vekst

Selv om det finnes mange ulike tilbud og arenaer i bydelen, har satsingen fått tilbakemeldinger om at ulike brukergrupper mangler gode møteplasser både ute og inne. Det er også et tydelig underforbruk av de eksisterende møteplassene i levekårsutsatte områder. For å skape økt trivsel arbeider satsingen for at nye og eksisterende møteplasser skal utbedres, og benyttes mer og av

flere. Økt trivsel bidrar til at flere trekkes ut av leilighetene, noe som igjen er viktig for å skape trivsel, god folkehelse og samhold.

Bidra til høyere grad av **tillit** mellom beboere og det offentlige

Tillit bygges over tid, og kan raseres på et øyeblikk. Å bygge tillit er tidkrevende, og derfor er lokale ressurspersoner viktige i dette arbeidet. Satsingen jobber for å styrke tilliten mellom beboere i nærmiljøet og det offentlige, og befolkningen seg imellom. Fysisk tilstedeværelse er viktig for å bygge tillit, og nærmiljøkontor/nærmiljølokaler kan på sikt ha en lignende funksjon, også for flere av bydelens tjenester.

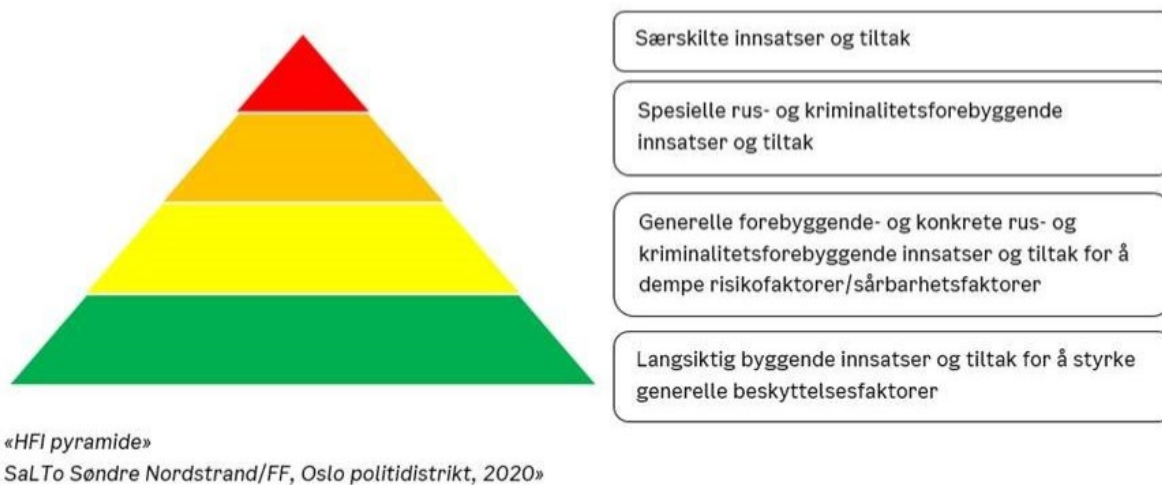
Flere beboere føler **tilhørighet** og engasjerer seg i lokalmiljøet

Gjennom engasjement skapes tilhørighet, og tilhørighet skaper engasjement. Satsingen skal legge til rette for økt engasjement, som gjør at beboerne velger å bli boende over tid. Det er derfor viktig med boligsosialt arbeid i nærmiljøet, hvor det arbeides for å utbedre boområdet samtidig som det inviteres til deltakelse og samskapning. Sameier og organisasjoner i nærområdet er viktige samarbeidspartnere for å skape gode og stabile boforhold, og for å lage aktiviteter som bidrar til engasjement og stolthet i nærmiljøet.

Områdesatsingene bygger på en metodikk som handler om hvordan kommunen kan gjennomføre kunnskapsbaserte og tverrsektorielle innsatser i utsatte lokalområder, gjennom samarbeid med lokalbefolkningen og private og statlige aktører. I tråd med metodikken skal vi:

- Jobbe kunnskapsbasert
- Supplere og korrigere etablert kunnskap
- I større grad dra nytte av samarbeidspartneres utprøvde grep, metoder og erfaringer
- Større fokus på å dokumentere og evaluere gode grep og metoder
- Fokuserer på medvirkning og ressursmobilisering
- Utvide spekteret av ressurspersoner og organisasjoner i arbeidet
- Gå fra samarbeid til samskapning
- Også fokusere på de innbyggerne vi tradisjonelt ikke når eller hører noe fra
- Benytte nettverk og nye metoder for å nå målgruppene
- Jobbe utforskende og innovativt
- I større grad finne frem til og teste ut ny metodikk og evaluere arbeidet
- Tørre å ta risiko, samt teste ut usikre prosjekter og leveranser
- Synliggjøre aktiviteter og resultater i arbeidet
- Fortsette å jobbe for å nå ut til de ulike målgruppene med informasjon om satsingen

I tråd med bydelens forebyggende arbeid, slik det er presentert i pyramiden under, skal arbeidet som gjøres gjennom delprogram nærmiljø sees i sammenheng med den langsiktige forebyggende innsatsen i det grønne feltet.

I programeiergruppens føringer for 2025 bes delprogrammene i områdesatsingen om å jobbe for å bidra til forebygging og reduksjon av ungt utenforskap. Det er særlig prosjekter og temaer i delprogram sysselsetting og delprogram oppvekst og utdanning som nevnes som relevante fra programeiergruppen. Prosjektene i delprogram nærmiljø har som sitt utgangspunkt at nærmiljøer, møteplasser og kommunikasjon skal være tilgjengelig for alle. Oslo sør-satsingens delprogram nærmiljø jobber nå også noe mer med næringslivet enn tidligere, og jobbskaping og tilknytning til arbeidslivet kan være en hovednøkkel til å forhindre utenforskap. Informasjon om tilbud, aktiviteter og tjenester skal nå innbyggerne, og områdeløftene skal utvikles i tråd med innbyggernes behov og interesser. Slike tiltak i grønn del av pyramiden bidrar til innenforskap.

3.2 Dette vil Bydel Søndre Nordstrand oppnå med arbeidet i utsatte områder i programperioden

Bydel Søndre Nordstrand skal, i henhold til strategisk plan, være en inkluderende og trygg bydel, der utvikling, samhandling og mestring står i fokus. Vi skal spille på lag med innbyggere, næringsliv og frivillige for å skape tilrettelagte tjenester. Bydelen skal ta i bruk ny teknologi og støtte opp om kommuneplanens visjon om en grønnere, varmere og mer skapende by med plass til alle

Bydelen har flere områder som er preget av levekårsutfordringer som fattigdom, arbeidsledighet, trangboddhet og utenforskap. Dette er store utfordringer som områdeløftene alene ikke kan eller skal løse. Arbeidet gjennom Oslo sør-satsingens delprogram nærmiljø skal være en spisset og målrettet innsats rettet mot områdeløftene på Holmlia senterområde og Rudshøgda på Mortensrud. Det er i tråd med målsettingen til områdesatsingen, om å gjøre en

forskjell i de meste levekårsutsatte områdene.

Målet om økt deltakelse og et inkluderende lokalsamfunn, medfører at det i seg selv er et mål å involvere og engasjere befolkningen og å jobbe på nye måter, som å være fysisk til stede i områdeløftene. Dette innebærer at deler av arbeidet og resultatene ikke nødvendigvis er synlig for majoriteten av bydelens innbyggere, men at resultater og endring først og fremst vil oppleves positivt for innbyggerne i områdeløftene, og gi gevinster til bydelen som helhet på sikt.

Områdesatsingen gir bydelen en mulighet til å jobbe på nye måter for å finne gode og varige løsninger på ulike utfordringer. Sammen med bydelens ordinære tjenester skal delprogram nærmiljø, delprogram sysselsetting og delprogram oppvekst og utdanning, utforske og bruke dette mulighetsrommet for å skape endringer i tråd med bydelens prioriteringer. I løpet av programperioden frem til 2026 ønsker bydelen derfor å benytte delprogram nærmiljø, og de to andre delprogrammene, strategisk i arbeidet med å utvikle gode og varige tjenester for befolkningen. Gjennom Oslo sør-satsingen delprogram nærmiljø vil bydelen jobbe for å:

- Bidra til økt tillit mellom innbyggere og det offentlige gjennom samskaping, medvirkning og god kommunikasjon
- Teste ut ulike former for medvirkning og involvering av innbyggere i utvikling av tjenester og tilbud i bydelen
- Identifisere og implementere gode modeller og bærekraftige løsninger for samarbeid med frivilligheten

Dette skal gjennomføres ved å:

- Engasjere beboere og lokale organisasjoner
- Styrke koordinering og samarbeid innad i bydelen
- Bidra i utviklingen av varige og bærekraftige tilbud og tjenester
- Prøve ut nye og innovative metoder og løsninger
- Evaluere arbeidet som gjøres for å skaffe god og viktig kunnskap for videre utvikling og drift
- Dele erfaringer og kompetanse med relevante instanser og samarbeidspartnere
- Styrke bydelens omdømme

3.3 Strategisk fokus pr. områdeløft i 2025

Områdeløft Rudshøgda

Strategisk fokus 2025	Viktigste leveranser 2025
Dokumentere og gjøre tilgjengelig erfaringer fra bomiljøarbeid og koordineringsarbeid i områdeløftet fra perioden 2019-2024	- Håndbok for Nærmiljøkontoret - Nærmiljøguide til nyinnflyttede - Rapport Bomiljøtilskudd - Kartlegging av «nærmiljørollen» - Sirkusrapport
Sikre overføring til linja/nærmiljøet	- Finansieringsmodell NMK - Ung Leder Søndre
Sikre kunnskapsgrunnlag for avsluttende tiltak i 2026	- Nærmiljøvandring barn og unge (fysiske tiltak i nærmiljøet) - Helhetlig og tverrfaglig samarbeid «Lofsrud på utsida»

Områdeløft Holmlia senterområde

Strategisk fokus 2025	Viktigste leveranser 2025
Plan for videreføring av Nabohuset etter prosjektets slutt	- Utarbeide avtaler med de tre sameiene i områdeløftet. Økonomi/drift/aktivitet
Forankring av tiltak og prosjekter i sameiene	- Aktiviteter i Nabohuset overtas av beboerforening og styrer - Barnas Årsmøte forankres i de tre sameiene - Sommerjobb for ungdom videreutvikles, sørger for godt samarbeide mellom bydel og sameier slik at tilbudet forankres og gjennomføres etter 2025 - Liv og Røre i Holmliaparken, nettverket formaliseres og aktiviteter overtas/videreføres av medlemmene i nettverket
Avfall og uteområder	- Samarbeide med styrer, beboere og eksterne om holdningsendringer og fokus på kildesortering og avfall i fellesområder

	- Bistå sameiene med oppgradering og trygghet i uteområder / fellesområder
Kommunikasjon med innbyggere i områdeløftet	- Gjennomføre en kartlegging om hvilke kanaler beboere i områdeløftet får informasjon vedr aktiviteter og annen informasjon som styrker deltakelse og engasjement i nærmiljøet. Gjennomføres i samarbeid med andre lokale aktører.

3.4 Samarbeidsbehov

For å lykkes i Oslo sør-satsingen kreves det koordinert innsats som fordrer samarbeid med mange aktører, både offentlige og private. Gjennom hele satsingsperioden har det vært viktig å bygge relasjoner og inkludere lokale aktører i prosjektene. Dette arbeidet fordrer høy grad av tillit, lokal forankring og felles forståelse av måloppnåelse hos alle involverte parter.

I arbeidet til Oslo sør-satsingen er det også viktig med et godt samarbeid på tvers av offentlige virksomheter som er involvert og eller berørt av arbeidet. Ikke minst har satsingen felles prosjekter med ulike offentlige aktører, slik som samarbeidet med Bymiljøetaten om parkprosjektene, og drift av gamle og nye parker og møteplasser. Det er også et pågående og viktig samarbeid med Politiet og bydelens SaLTO-tjeneste om hvordan prosjekter og tiltak både skal bidra til trygge og gode uterom, legge til rette for minst mulig kriminalitet, og samtidig bidra til økt tillit mellom offentlige aktører og befolkningen.

I tabellen under er de viktigste samarbeidsavtalene og behovet for avtaler for 2025 listet opp.

Samarbeidspartner	Mål med samarbeidet	Samarbeidsavtale inngått
Oslo idrettskrets	Undersøke om samarbeidet kan bidra til et styrket og mer koordinert kultur- og idrettstilbud i bydelen	Samarbeidsavtale signert i 2019 om delt finansiering av 3-årig stilling som kultur- og idrettskonsulent. Ny avtale for 2022 – 2025 er signert.
Cirkus Xanti, Mortensrud sirkusskole og Mortensrud skole	Samarbeid for å sikre muligheten for videre sirkus på Rudshøgda, sommersirkus og sirkuslandsby fra 2023 - 2025	Signert i november 2022
Cirkus Xanti og BSN	Intensjonsavtale sirkuslandsbyen 2026 – 2028. Bydelen skal bistå i at sirkuslandsbyen kan arrangeres lokalt i årene etter at satsingen er avsluttet.	Signert september 2024

Søndre Nordstrand Rideklubb	Rideaktiviteter i tilknytning til arrangementer i Skilpaddeparken	Samarbeidsavtale ut 2026
Pådriv	Utforske Pådriv som mulig verktøy for bærekraftig lokalsamfunnsutvikling med utgangspunkt i Holmlia og Mortensrud/Rudshøgda	Avtale inngått i 2024, og bydelen har gått inn som støttespiller
Holmlia kulturhavn	Samarbeidsavtale knyttet til Kulturarena-prosjekt	Avtale ble signert i forbindelse med søknad om midler til felles prosjekt
Forandringshuset	Samarbeidsavtale knyttet til Meråpent hus-prosjekt	Avtale ble signert i forbindelse med søknad om midler til felles prosjekt
Samarbeidspartner	Mål med samarbeidet	Avklares/lages avtale
Norge Unlimited	Samarbeid på tvers av nabolagsinkubatorene om Norge Unlimited som felles kompetansaktør.	Ny samarbeidsavtale signeres i desember 2024
Sameiestyrene Holmlia	Drift og bruk av nytt nærmiljølokale	Utarbeides i samarbeid med sameiene i 2023/2024
Gründerstien - delprogram Sysselsetting	Samlokalisering og samarbeid rundt gründere/sosiale entreprenører. Felles strategi, aktiviteter og samarbeid.	Under utarbeidelse
OBOS Samfunnsarena	Samarbeid om utviklingen av Mortensrud gård som er OBOS sin første Samfunnsarena.	Usikkert om den skal lages, vi avventer resultat av samarbeid med delprogram sysselsetting
OBOS Samfunnsarena	Samarbeid om bomiljøarbeid i Søndre med utgangspunkt i områdeløftene	Behov for avtale, men arbeidet har ikke kommet langt nok enda

3.5 Samspill med de to andre delprogrammene

Oslo sør-satsingen delprogram nærmiljø er en del av Områdesatsingene i Oslo, med delprogrammene oppvekst og utdanning, og sysselsetting. Det er en sammensatt og kompleks organisasjon med mange offentlige virksomheter. De tre delprogrammene har i tillegg ulike målsetting, organisering og styringslinjer, både innenfor egen organisering i bydelen og sentralt. Dette er en utfordring i arbeidet for en samlet og effektiv innsats i møte med bydelens felles utfordringer.

Fra oppstarten av delprogram nærmiljø ble det arbeidet for å sikre forankring mellom de tre delprogrammene ved bred tverrfaglig deltakelse i lokalt prosjektstyre og lokalt programstyre. Nå som arbeidet i alle de tre delprogrammene er godt etablert i bydelen, har også behovet for koordinering og samarbeid økt. Tjenesteutviklerne fra de to andre delprogrammene og programleder for delprogram nærmiljø har samarbeidsmøter hver 14. dag for oppdatering av prosjektfremgang, utveksling av erfaringer og informasjon, drøfting av utfordringer knyttet til både drift, utvikling og prosjektmetodikk. Høsten 2023 besluttet bydelen å endre det lokale programstyret for delprogram nærmiljø, som består av bydelsdirektørens ledergruppe, til å bli et styre for samarbeid og koordinering av hele Oslo sør-satsingen. I 2024 har vi jobbet med å utvikle dette til et porteføljestyre, hvor kompetanseheving og utvikling per nå er koordinert av tjenesteutviklere og programleder fra Oslo sør-satsingen, innenfor rammene av delprogram nærmiljø's prosjekt «Bedre ressursutnyttelse».

Tidligere har delprogrammene samarbeidet om en innsats for at flere unge får jobb, og sammen med politiske prioriteringer resulterte samarbeidet i et jobbsenter for ungdom på Mortensrud.

Gründerstien, i delprogram sysselsetting, har målgruppen ferske gründere som ikke har norsk som morsmål. Lokalet som brukes til nabolagsinkubator av Søndre Unlimited, prosjektet som jobber med sosialt entreprenørskap, benyttes nå også av Gründerstien. Sambruk av lokaler og utforskning av samarbeid og synergieffekter fortsetter i 2025. Det er også tildelt tilskuddsmidler til NAV Søndre Nordstrand, hvor 2 sosiale entreprenører skal pilotere en arena for kunst og kultur, for unge som er i fare for eller har falt ut av videregående. Dette arbeidet ledes av prosjektmedarbeider i Søndre Unlimited.

Sosialt entreprenørskap, Søndre Unlimited har også et samarbeid med delprogram sysselsetting, «Fra hobby til næring», hvor både NAV Søndre Nordstrand, NAV Grorud og programkontoret til delprogram sysselsetting er involvert. Samarbeidet dreier seg om å bidra i samutviklingen av et digitalt hjelpemiddel for nyetablerte gründere og sosiale entreprenører, både over og under 18 år. Samarbeidet involverer også Skatteetaten ved Samarbeid Mot Svart Økonomi (SMSØ), ung.no og Ungt entreprenørskap.

3.6 Veien frem til ferdig programplan

Kunnskapsgrunnlaget bestod i oppstartsåret 2018 av stedsanalysene, kunnskap fra beboere, organisasjoner, og ikke minst erfaringer fra bydelen og den forrige satsingen. Siden oppstarten har arbeidet med å utvide kunnskapsgrunnlaget fortsatt. I 2021 ble det laget flere rapporter som alle er resultat av omfattende medvirkningsprosesser. I forbindelse med områdeløftet på Holmlia senter, ble det laget en mulighetsstudie for Holmliaparken, og det har blitt laget en tilsvarende rapport for Skilpaddeparken på Rudshøgda. Opinion har også gjennomført en informasjons- og kommunikasjonskartlegging og en Kulturbruksundersøkelse. I 2022 ferdigstilte Leieboerforeningen sin rapport om Bo- og nærmiljø på Rudshøgda og Holmlia senter.

Kunnskapsgrunnlaget som ligger i disse rapportene, har vært avgjørende for videreutviklingen av satsingens prosjekter og leveranser.

Medvirkning er et pågående arbeid. Satsingen har derfor fortsatt arbeidet med å etablere kontakt med enkeltbeboere og sameier, og det er en stadig utvidet dialog med skoler, barnehager, fritidsklubber, idrettsforeninger og organisasjoner. Gjennom samarbeidene med lokale aktører, foreninger og næringsliv innhenter satsingen innspill fortløpende om hvordan arbeidet skal innrettes videre.

Gjennom økende samarbeid med lokalt næringsliv og et tilsig av lokale gründere, får delprogrammet både innspill, forslag og initiativ. Dette har kommet gjennom både planlagte møter, en til en støttespilling og på arrangementer. Medvirkning fra disse aktørene påvirker innholdet i tilbudet til gründere i bydelen. Det fører også til et fokus på samskaping av tjenester til gründere i bydelen og til økt samarbeid mellom næringsaktører og bydel om utviklingen av dette området i Søndre. Som bydel ønsker vi også å tiltrekke flere arbeidsgivere, og å se dette i sammenheng med blant annet byutviklingsarbeidet som foregår.

På Rudshøgda har Nærmiljøkontoret, siden åpningen i november 2019, fungert som en link inn til nabolaget, gjennom både inne- og uteaktiviteter. I forbindelse med daglig tilstedeværelse i området, gjennom de ulike aktivitetene samt gjennom dialog med besøkende i den faste åpningstiden, mottar og registrerer vi både innspill, tilbakemeldinger og beboerinitiativ. Disse benyttes i forbindelse med videreutvikling av de ulike prosjektene i områdesatsingen. Nabolaget inkluderes inn i prosesser som omhandler nærmiljøutviklingen på Rudshøgda og Mortensrud, både i forbindelse med initiativer som kommer fra lokale tjenester, etater og satsing, men også fra sameiestyrer og beboere selv. Vi bidrar ved å påse at det innhentes innspill fra ulike beboergrupper før f. eks innsending av høringssvar eller ulike avgjørelser tas. Prosjektgruppa fikk i år tilsendt 1. runde av innspillsprosessen for programplan 2025 i uke 28, i form av en Forms-undersøkelse. Den samme undersøkelsen ble i år også sendt til andre engasjerte naboer i områdeløftet for å få med flere innspill, samt representanter fra så mange sameier som mulig. Det kom inn i alt 11 utfyllende svar på undersøkelsen, hvor to av disse kommer fra ungdomsrepresentanter, og hvor alle de tre grunnkretsene er representert. I tillegg til innspill innhentet via undersøkelsen ble prosjektgruppa involvert i utarbeiding av prosjektleveranser for 2025.

Nabohuset på Holmlia åpnet i november 2023 og ble raskt en viktig møteplass for beboerne i områdeløftet på Holmlia. Nabohuset har blitt et viktig ledd i målet om å styrke beboeres engasjement og muligheter for deltakelse. Høsten 2024 ble beboere og aktører på Holmlia invitert til workshops, møter og samlinger for å gi innspill til satsingens fokus i 2025, med særlig fokus på innhold i Nabohuset, trygghet i uteområder og mindre avfall i fellesområder.

Bydelsutvalget (BU) holdes orientert om satsingens arbeid gjennom året. BU innstiller programplanen til programstyret for delprogram nærmiljø, som igjen innstiller til byrådet og programeiergruppen.

Hovedlinjene i programplanen 2025 er utarbeidet på bakgrunn av alle de innspill som er mottatt i satsingens foregående år. Prosjektporteføljen videreføres, og prosjektene videreutvikles gjennom nye leveranser og tiltak. Begge områdeløftene videreføres også i programplanen for 2025. Dialogen programkontoret har med bydelsadministrasjonen, lokalpolitikere, relevante aktører og innbyggere i områdeløftene, er avgjørende for videreutviklingen av prosjektene og følgelig for denne programplanen.

Programplanen for 2025 er behandlet av bydelens porteføljestyre før bydelsutvalget innstiller programplanen til politisk behandling i bystyret i Oslo kommune.

3.7 Organisering av bydelens arbeid

Delprogram nærmiljø er i dag organisert som en seksjon, i avdeling for samfunn og innbyggerdialog som ble opprettet første halvår 2024. Det jobbes for at ny organisering ivaretar kunnskapsoverføring og gevinstrealiseringsarbeidet fra delprogram nærmiljø i tillegg til andre prosjekter i bydelen.

Bydelsutvalget

Bydelsutvalget får tertialrapporteringer om fremdrift og økonomi, i tillegg til at de behandler programplanen. Programleder i delprogram nærmiljø deltar i politiske møter for å svare på spørsmål fra politikerne.

Lokal programeier

Bydelsdirektør er lokal programeier og har det overordnede ansvaret for bydelens arbeid i de tre delprogrammene. Lokal programeier er administrativ beslutningstaker i bydelen, sørger for gjennomføring og måloppnåelse i programmet og rapporterer til bydelsutvalget.

Porteføljestyret, tidligere lokalt programstyre

Det lokale programstyret hadde inntil høsten 2023 ansvar for:

- overordnet styring av delprogram nærmiljø

- beslutte hvilke forslag som skal legges frem for BU
- den årlige programplanen som legges frem til BU for innstilling
- å følge opp fremdrift og gjennomføring av delprogram nærmiljø
- å være bindeledd mellom programeier, programkontoret og bydelens tjenesteledere
- å bidra til at satsingen lykkes gjennom å spre kunnskap og forståelse for satsingens arbeid og resultater

Lokalt programstyre besto av bydelens ledergruppe. Fra september 2023 endret bydelen det lokale programstyret til også å inkludere tjenesteutviklerne fra delprogram sysselsetting og delprogram oppvekst og utdanning, og i løpet av 2024 har programstyret blitt endret til et porteføljestyre. Denne endringen er pågående. Målet med endringen er å større grad enn i dag se samarbeidsmuligheter og felles innsats for bydelens utfordringer, samt kontroll og oversikt over bydelens totale prosjektportefølje.

Lokalt programkontor

Lokalt programkontor består av programleder, fire prosjektledere, to bomiljøarbeidere, en prosjektmedarbeider og en prosjektleder som også er kommunikasjonsansvarlig. I tillegg er det to prosjektledere og tre prosjektmedarbeidere fra linjeorganisasjonen som jobber deltid inn i prosjekter i delprogrammet. Også disse koordineres av programleder. Programkontoret ledes av programleder som rapporterer til avdelingsdirektør for samfunn og innbyggerdialog og bydelsdirektør (programeier). Programleder er ansvarlig for iverksetting, koordinering og gjennomføring av programmet slik det er bestemt av programstyret for delprogram nærmiljø sentralt. Programleder er også ansvarlig for oppfølging av føringer og vedtak lokalt.

Lokale referansegrupper

I 2020 ble ressurspersoner fra referansegruppene og nye ressurspersoner koblet til de konkrete prosjektene. Det er gitt tilbakemeldinger om at det er et godt grep å involvere ressurspersoner til hvert enkelt prosjekt, i stedet for overordnede referansegrupper som var viktig i oppstarten av satsingen.

3.8 Programdrift

Delprogram nærmiljø er organisert med en programleder som har det overordnede ansvaret for utvikling, rapportering, monitorering og generell organisering av arbeidet. Programleder har også personalansvar for de fleste av medarbeiderne i prosjektene. Prosjektlederne har ansvar for et eller flere prosjekter hver, og det er prosjektmedarbeidere eller bomiljøarbeidere i enkelte av prosjektene. Utgifter til prosjektledelse og medarbeidere/bomiljøarbeidere er budsjettert under de enkelte prosjektene. Programdrift inneholder følgende:

<i>Programledelse</i>	Programlederstilling og diverse programdriftsutgifter	100 % stilling og 100 000 til programdriftsutgifter
<i>Kunnskapsinnhenting og læring</i>	Prosjektoverskridende kompetanseheving	100 000 kroner
<i>Informasjon og kommunikasjon</i>	Lønn kommunikasjonsmedarbeider Diverse kommunikasjonstiltak	20 % stilling 50 000 kroner til kommunikasjonstiltak
Total		1 780 000

I programeiergruppens føringer for 2025 bes delprogrammene i områdesatsingen om å tydeliggjøre bruk av administrative ressurser og sørge for at bruken er så lav som mulig. Det er også beskrevet tydelige forventninger til kommunikasjon rundt resultater og implementering. Bydel Søndre Nordstrand har i tråd med dette gjennomgått budsjett for programdrift og nedskalert enkelte aktiviteter. Videre nedskalering planlegges for de samme postene for 2026. Slik delprogrammet i Oslo sør-satsingen har innrettet programleder- og prosjektlederrollen, vil det fortsatt være behov for ressurser til kommunikasjon på programnivå ut programperioden for å innfri forventningene til kommunikasjon rundt resultater og implementering.

Bydelen benytter ressurser fra eget driftsbudsjett i arbeidet med områdesatsingen. Anslagsvis kan bydelens egeninnsats beregnes til rundt 1,5 stilling, i tillegg kommer driftsutgifter til alle ansatte som midler til kontorplasser, opplæring og ordinær medarbeideroppfølging. Til sammen utgjør dette omtrent 1,9 millioner kroner.

Ledelsesressurser	Avdelingsledelse	Omtrent 25 % stilling – 260000
Støttefunksjoner	HR, lønn, regnskap, IKT og juridisk kompetanse	Omtrent 40 % stilling – 430000
Prosjektarbeid	Styrearbeid, gevinstansvar og prosjektledelse Medvirkning i prosjekter	Omtrent 60 % stilling – 725000 Omtrent 30 % stilling – 300000
Driftsutgifter		168 500
Total		1 883 500

4 Risikovurdering

Denne programplanen er Oslo sør-satsingens syvende programplan. Arbeidet i prosjektene videreføres i stor grad, selv om det er nye leveranser og tiltak. Det arbeides løpende for å redusere risikoer, og risikobildet endres underveis og arbeid med å minske risiko gjennom ulike tiltak fortsetter i stor grad som i tidligere år.

Dyrtid og et urolig verdensbilde

Dyrtiden vi lever i, samt uroligheter i Europa og eget samfunn, påvirker innbyggere og aktører i Søndre Nordstrand:

- Dårligere økonomi og manglende betalingsmulighet både hos innbyggere og i frivillige lag og foreninger på grunn av generell prisøkning.
- Økte kostnader på varer og tjenester
- Begrensing og forsinkelse på varetilgang
- Nav har mindre anledning til å drive arbeidsrettet oppfølging som følge av det høye antallet søknader om økonomisk sosialhjelp. Dette kan påvirke ledighetstallene.

Tiltak:

- Gjøre kjent ulike økonomiske ordninger og tilskudd innbyggere og organisasjoner kan benytte seg av
- Forsterke initiativ til lokalbefolkningen
- Synliggjøre satsingens arbeid
- Fortsette forankring av prosjekter og leveranser i bydelens linjeorganisasjon for å sikre videre drift og bærekraft
- Budsjettere med høyde for forventet prisøkning på varer og tjenester
- Forsøke å tiltrekke arbeidsgivere blant annet gjennom arbeidet med næringsplan.

Bydelens økonomiske situasjon

- Kan medføre redusert tjenestetilbud som igjen kan medføre press om prosjekter
- Kan medføre lavere kapasitet til å delta i prosjektutvikling, eierskap og gevinstarbeid
- Nye leveranser og aktiviteter prioriteres ikke av bydelen

Tiltak:

- Tydelig kommunikasjon om formålet med satsingen internt i organisasjonen
- God forankring i bydelens linjeorganisasjon og tydeliggjøre eierskap og gevinstarbeid
- Knytte satsingens arbeid tydeligere til overordnede strategier og planverk
- Ny organisering av styringen av bydelens prosjektportefølje

Medvirkningstrøtthet hos befolkningen

- Kan føre til manglende forankring av prosjekter i områdesatsingen
- Kan føre til utålmodighet, kapitulasjon og manglende tillit hos befolkningen
- Kan føre til manglende tillit til bydelen og offentlige virksomheter

Tiltak:

- Samarbeide og koordinere kommunens og bydelens arbeid knyttet til medvirkning, men også eksterne aktører som OBOS, Oslobygg, næringsliv etc.
- Involvere innbyggere i hele prosesser, i stedet for som referansegruppe, og gi tilbakemeldinger på endringer som implementeres eller forkastes
- Gjennomføre synlige strakstiltak som kommuniseres eksternt
- Gjennomføre samskapning og tilstedeværelse fremfor kortvarig medvirkning
- Hylle på de lokale bibliotekene med rapporter og ressurser fra tidligere medvirkningsprosesser slik at aktører kan unngå medvirkning når de kan benytte allerede eksisterende kunnskapsgrunnlag. Også tilgjengelig digitalt.

Manglende samarbeid og koordinering med bydelens linjeorganisasjon og mellom delprogrammene

- Kan føre til manglende forankring, uklart eierskap og beslutningslinjer
- Kan føre til forsinkelse i prosjektene, paralleljobbing og dårlig ressursutnyttelse
- Kan medføre at gevinstene fra prosjektene ikke tas ut og at prosjektene ikke fører til varige endringer

Tiltak:

- Inkludere aktuelle samarbeidspartnere tidligere i prosjektutvikling og gjennomføring og jobbe systematisk med bevisstgjøring rundt tidlig kartlegging og kommunikasjon.
- Lage gode samarbeidsavtaler internt og eksternt
- Kommunisere områdesatsingens formål, arbeidsprosesser og prioriteringer internt og eksternt
- Tydeliggjøre ansvaret til satsingens styrer og bydelens ledergruppe, samt økt fokus på lederforankring og eierskap, samt løfte temaet i programstyrer og til programkontor
- Opplæring av bydelens linjeorganisasjon for å sikre at prosjekter og leveranser blir bærekraftige og innlemmes i bydelens løpende arbeid
- Styrke gevinstarbeid og sikre at gevinster realiseres
- Jobbe frem gevinstindikatorer og synliggjøre disse internt
- Systematisere kunnskapsdeling mellom delprogrammene

Manglende handlingsrom hos samarbeidspartnere

- Høye forventninger fra innbyggerne kan medføre svekket tillit, da befolkningen ikke ser resultater av innspillene
- Kan medføre forsinkelser i prosjektene, som igjen kan føre til sviktende tillit til kommune og stat
- Begrensede ressurser og ansvar hos samarbeidspartnere skaper strukturelle hindre

Tiltak:

- Identifisere og formidle strukturelle hindringer til styret og eiergruppen
- Synliggjøre behovet om mer konkret deltakelse i satsingen fra sentrale aktører
- Tydelig kommunikasjon om områdesatsingens mandat og vise frem resultater

Organiseringen av områdesatsingen er kompleks og omfattende

- Delprogrammenes styringslinjer gjør det utfordrende å samarbeide på en god måte
- Bredden og ulike nivåer i organiseringen skaper uklarheter om eierskap
- Samarbeid og samhandling krever tid, ressurser og fleksibilitet

Tiltak:

- Jobbe for god kommunikasjon og god forankring mellom de tre delprogrammene, og mellom delprogrammene og bydelens ledergruppe
- Søke samarbeid på tvers av delprogrammene der dette er nyttig og relevant
- Formidle utfordringene til styret og eiergruppen

Uklare forventinger til hva områdesatsingen skal levere, og bred prosjektportefølje

- Gap mellom opplevd behov og faktisk mandat kan bidra til misnøye hos befolkningen
- Uklare forventinger og til dels motsetninger når det gjelder langsiktig jobbing og behov for raske resultater og ressursbruk
- Kan føre til at prosjekter jobber for raske gevinster heller enn langvarige løsninger
- Kan bidra til at befolkningen ikke engasjerer seg i arbeidet

Tiltak:

- Tydelig kommunikasjon internt og eksternt om mandatets formål, avgrensninger og resultater
- Flere befaringer og muligheter for befolkning og ressurspersoner å bli kjent med arbeidet
- Balanse mellom langsiktige og raske resultater
- Spisse prosjektarbeidet mer inn mot avtalte gevinster
- Ha en realistisk tilnærming til kommunens ressurser og egen måloppnåelse
- Tydeliggjøre satsingens retning og handlingsrom innenfor bydelens strategiske plan og behov
- Tydeliggjøre satsingens organisatoriske tilhørighet i bydelen
- Heve kompetansen i prosjektstyring og planlegging med et særlig fokus på eierskap og gevinstarbeid
- Tydeliggjøre og videreformidle utfordringene til styret og eiergruppen

Stigmatisering av områder og befolkning

- Negativt fokus kan føre til økt stigmatisering av allerede utsatte områder
- Fokus på det negative kan føre til økt fraflytting og mindre lokalt engasjement
- Oppgitthet og frustrasjon i befolkningen på grunn av dårlig omdømme

Tiltak:

- Ta utfordringer på alvor, men være mulighetsorientert og balansert i kommunikasjonen
- Inkludere befolkningen i utvikling og gjennomføring av tiltak
- Vise frem resultater, målrettet kommunikasjon for å fremsnakke området og befolkningen også utenfor prosjektene

5 Prosjektoversikt 2025

Prosjektnavn	Beskrivelse av prosjektet	Primær- mål (støtter også delmål)	Fase og fasens varighet
Sosialt entreprenørskap ³ <i>Innbyggere med ideer som løser en sosial utfordring i nabolaget/bydelen får støtte til forretningsutvikling.</i>	Innbyggere med ideer som kan forbedre deres nærmiljø, får tilbud om ide- og konseptutvikling, lokaler, økonomisk starthjelp og nettverk/koblinger. Dette kan bidra i bydelens arbeid med å styrke nærmiljøene. Samarbeid: OBOS, delprogram sysselsetting og etablereretjenester i Oslo.	4 (2, 3, 5)	Gjennomføring 01/20 - 12/26
Lokal etablerertjeneste ⁴ <i>Støtte til etablering av grønne og sosiale virksomheter, øke mangfold blant gründere og ideer, og skape nye veier inn i arbeid.</i>	Inngår i prosjektet Sosialt entreprenørskap, tidligere finansiering fra AIS og NOE; teste nabolagsinkubator Søndre Unlimited som lokal etablerertjeneste. Finansieringen har bidratt til prosjektmedarbeider, husleie, kompetanseheving og Etablerertjenestenettverk.	4 (2, 3 5)	Gjennomføring 01/20 - 12/26
Styrke bydelens kommunikasjon med innbyggerne (Agresso-navn: Nærmiljø - styrke lokalsamfunnets omdømme) <i>Styrke bydelens omdømme og sørge for forbedret dialog med innbyggerne.</i>	Prosjektet skal bidra til å styrke dialogen og kommunikasjonen mellom bydelen, dens tjenester og bydelens befolkning.	4	Gjennomføring 01/20 - 12/26

³ Prosjektene sosialt entreprenørskap og lokal etablerertjeneste har ulike finansieringskilder, men jobber sammen under navnet Søndre Unlimited

⁴ Prosjektene sosialt entreprenørskap og lokal etablerertjeneste har ulike finansieringskilder, men jobber sammen under navnet Søndre Unlimited

Bedre ressursutnyttelse (for 2020-2022) <i>Prosjekt skal bidra til riktig ressursbruk i bydelen, og at bydelens tjenester utvikles på bakgrunn av befolkningens ønsker og behov.</i>	Ved å få bedre oversikt over bydelens prosjekter og tiltak skal bydelen få et bedre beslutningsgrunnlag for prioriteringer, metodevalg og realisering av gevinster i bydelens prosjektportefølje	6	Gjennomføring 07/21- 12/26
Fysiske utbedringer av nærmiljøet <i>Gjennomføre raske tiltak for et tryggere og triveligere nærmiljø.</i>	Prosjektet skal bidra til et tryggere og triveligere nærmiljø og flere møteplasser for befolkningen i og nær ved områdeløft områdene. Samarbeid: BYM, lokale aktører, sameier	4	Planlegging og gjennomføring 01/19 - 12/26
Bedre bomiljø på Rudshøgda <i>Prosjektet skal bidra til et bedret bomiljø på Rudshøgda</i>	Gjennom aktiv tilstedeværelse og relasjonsbygging med beboere og sameier skal vi bidra til økt engasjement og deltakelse i eget nærmiljø. Beboerne på Rudshøgda skal i større grad oppleve at bomiljøet er godt. Samarbeid: Beboere, sameiestyrer og lokale aktører, BYM, REG, OBOS	3 (1, 2)	Gjennomføring 01/20 - 06/26
Koordinert og styrket innsats for barn og unge på Rudshøgda <i>Et nærområde med aktører som kjenner og har tillitt til hverandre skaper et bedre tilbud til barn og unge</i>	Engasjementet og innsatsen er bedre samordnet, og aktørene skal jobbe sammen for et bedre tilbud, på barna og ungdommenes premisser. Samarbeid: Beboere, lokale aktører, barnehager og skoler, UDE, BYM, KUL, OBY	1 (3, 6)	Gjennomføring og avslutning 07/19- 12/25
Bedre bomiljø Holmlia <i>Bedre bomiljø - for å trygge nabolaget, skape</i>	Bidra til økt engasjement og deltakelse i nærmiljøet, gjennom aktiv tilstedeværelse og relasjonsbygging med beboere og sameier.	3 (1, 2)	Gjennomføring 01/20 - 12/25

<i>flere møteplasser, mer trivsel og tilhørighet</i>	Samarbeid: Lokale aktører, beboere og sameiestyrer		
Kulturarena <i>En kulturscene for alle</i>	Teste ut muligheter og behov for lokal kulturscene i samarbeid med en lokal frivillig kulturorganisasjon. Samarbeid: Holmlia Kulturhavn	1 (2)	Planleggingsfase 01/25 – 12/25
Meråpent hus – Forandringshuset	Teste ut helgeåpent tilbud for ungdom i samarbeid med frivillige fra lokalmiljøet. Kriminalitetsforebyggende Samarbeid: Forandringshuset og andre lokale aktører i områdeløftet	2 (1)	Planleggingsfase 01/25 – 12/25
Holmlia park Sone 1 og 2 (BYM) <i>Bygge sammenhengende bypark på Holmlia med involvering og medvirkning fra innbyggere og aktører.</i>	Parken skal utvikles slik at den inviterer til bruk av lokalbefolkningen og spesielt av beboerne på Holmlia senter.	4 (3)	Planlegging 06/21- 12/23
Holmlia park sone 5 aktivitetsskapende møteplass (BYM) <i>Bygge sammenhengende bypark på Holmlia med involvering og medvirkning fra innbyggere og aktører.</i>	Prosjektet skal i samarbeid med lokal ungdom finne frem til aktiviteter som kan skape en aktiv, sosial og trygg møteplass.	4 (3)	Planlegging 06/21- 12/25
Kjøkkenmagi (DEB) ⁵	Skape gode, bærekraftige matopplevelser for barn og unge i Søndre Nordstrand, med utgangspunkt i kjøkkenet på Demo Mortensrud og Biblo Homlia.	6 (1)	Konseptfase 01/25 – 12/25

⁵ Forutsetter godkjenning av konseptfase høst 2024

6 Budsjett og finansiering

GDSnr./ Agresso- nr.	Prosjektets navn	Estimert overført fra 2024	Om- disponering av estimerte overførte midler	Finansiering fra område- satsingene Søknadssum 2025	Finansiering fra bydel 2025	Forventet annen finansiering 2025	Total- budsjett 2025
Felles områdeovergrepene prosjekter							
13151202 13151204 13151213	Programdrift	100 000		1 580 000	1 883 500		3 563 500
13151203	Portefølje- utvikling	1 188 914		0			1 188 914
30151334	Sosialt entreprenørskap	50 000		2 870 500			2 920 500
30151336	Lokal etablerertjeneste (finansiert av midler fra NOE) ⁶	600 000		0	0	0	600 000
30151340	Styrke bydelens kommunikasjon med innbyggerne	480 000	300 000	1 290 000			2 070 000
30151354	Bedre ressursutnyttelse	2 600 000		0			2 600 000 ⁷
30151360	Fysiske utbedringer av nærmiljøet	1 400 000		1 100 000			2 500 000
30151333 (avsluttet 12.23)	Tilgjengelig og koordinert fritidstilbud ⁸	186 621	- 186 621	0			0

⁶ Prosjektet har annen finansiering enn områdesatsingen, men jobber sammen med prosjektet Sosialt entreprenørskap om Søndre Unlimited

⁷ Prosjektøkonomisk tildeling er flerårig, og faktisk budsjett for 2025 er 1 650 000

⁸ Prosjektet er avsluttet, men står i oversikten fordi det skal overføres og omdisponeres penger

GDSnr./ Agresso- nr.	Prosjektets navn	Estimert overført fra 2024	Om- disponering av estimerte overførte midler	Finansiering fra område- satsingene Søknadssum 2025	Finansiering fra bydel 2025	Forventet annen finansiering 2025	Total- budsjett 2025
30151352	Engasjerte fedre	- 186 621	186 621	0			0
30151356	Mennesket bak uniformen	300 000	- 300 000	0			0
Områdeløft Rudshøgda							
30151310	Bedre bomiljø på Rudshøgda	0		2 330 000			2 330 000
30151311	Koordinert og styrket innsats for barn og unge på Rudshøgda	0		1 450 000			1 450 000
Områdeløft Holmlia senterområde							
30151321	Bedre bomiljø Holmlia	300 000		2 630 000			2 930 000
30158384	Kulturarena	0		970 000			970 000
30158383	Mer-åpent hus	0		1 300 000			1 300 000
	Totalt bydelens prosjekter	7 018 914	0	15 520 500	1 883 500		24 422 914
Prosjekter innenfor programplanen i regi av etatene/kommunale foretak							
	Holmliaparken sone 1 & 2 (BYM)	0	1 636 597 ⁹	0			1 636 597
	Holmliaparken sone 5 (BYM)	14 280 000 ¹⁰		0			14 280 000
	Møteplass Rudshøgda (BYM) ¹¹	1 636 597	- 1 636 597	0			0
	Vårrusken Søndre (BYM) ¹²	66 000		0			66 000
	Kjøkkenmagi (DEB)	1 993 000 ¹³		0			1 993 000

⁹ Forutsetter godkjent omdisponering høst 2024

¹⁰ Beløpet inkluderer 3 millioner kroner gitt fra Sparebankstiftelsen i 2024

¹¹ Prosjektet er avsluttet, men står i oversikten fordi det skal overføres og omdisponeres penger

¹² Prosjektet avsluttes 31.12.24, men står i oversikten fordi det skal overføres midler til 2025

¹³ Beløpet forutsetter tildeling til konseptfase høst 2024

GDSnr./ Agresso- nr.	Prosjektets navn	Estimert overført fra 2024	Om- disponering av estimerte overførte midler	Finansiering fra område- satsingene Søknadssum 2025	Finansiering fra bydel 2025	Forventet annen finansiering 2025	Total- budsjett 2025
	Totalt etats- prosjekter	17 975 597		0			17 975 597
	TOTALT hele porteføljen	24 994 511		15 520 500	1 883 500		42 398 511

7 Videreutvikling frem mot 2026

I forslaget til statsbudsjett 2025 er det foreslått ekstra midler til Oslo sør-satsingen til kriminalitetsforebyggende tiltak for unge. Bydel Søndre Nordstrand har begynt vurderinger rundt hvordan ekstra ressurser skal benyttes på best mulig måte, og vil ønske å søke ut midler dersom forslaget i statsbudsjettet blir vedtatt.

I samarbeid med OBOS Samfunnsarena og delprogram sysselsetting er det startet et arbeid for å realisere en inkluderingskafe i tilknytning til Nabolagsinkubatoren til Søndre Unlimited. Arbeidet sees i sammenheng med leveransen «Pådriv - nyskaping i Søndre». Det økonomiske er ikke gjennomarbeidet enda, og det vil kunne komme en søknad til en av tilleggsfinansieringene i 2025 til denne leveransen.

Det er også en pågående dialog med OBOS Samfunnsarena rundt en leveranse om bomiljøarbeid på tvers av områdeløftene og resten av bydelen. Det vil antagelig være aktuelt for bomiljøprosjektene å søke ut midler til dette i løpet av 2025.

Bymiljøetaten har pr nå ikke midler til gjennomføring av tiltakene i Holmliaparken sone 1 og 2, og endelig fordeling av midler over ordinært budsjett er fortsatt ikke avklart. BYM ser nå på hvordan oppgraderingen skal gjennomføres, og vurderer å søke ut midler gjennom delprogram nærmiljø til å delfinansiere oppgraderingen i 2025 og 2026.

I utgangspunktet skal prosjektet Bedre bomiljø Holmlia senterområde avsluttes i 2025, men vi ser at det er noe forsinkelser som gjør at vi vurderer en forlengelse av prosjektet.

Koordinert og styrket innsats for barn og unge på Rudshøgda er planlagt avsluttet innen utgangen av 2025.

Planleggingsfasen for prosjektene Kulturarena og Mer-åpent hus har planlagt sluttdato 12/2025, og vil antagelig gå over i gjennomføringsfase fra 2026.

8 Dokumentoversikt

- Årsrapport 2018 for Oslo sør-satsingen
- Stedsanalyse Bjørnerud, AFI rapport 4:2018
- Stedsanalyse Holmlia syd, Rambøll rapport, september 2018
- Oppsummering workshop Holmlia, Oslo sør-satsingen, februar 2019
- Oppsummering workshop Rudshøgda, Oslo sør-satsingen, april 2019
- Nærmiljøvandring Mortensrud og Rudshøgda, Oslo sør-satsingen, mai 2019
- Nærmiljøvandring Holmlia senter, Oslo sør-satsingen, mai 2019
- Barnetråkk Mortensrud skole – Del av planprogram for Mortensrud, Plan- og bygningsetaten, april 2016
- Barnetråkk Stenbråten skole – Del av planprogram for Mortensrud, Plan- og bygningsetaten, april 2016
- Ungdom om Mortensrud – Rapport fra ungdomsworkshop – Del av planprogram for Mortensrud, Plan- og bygningsetaten, februar 2016
- Befolkningsframskrivninger for Oslo, Oslo kommunen 2020
- Statistikkbanken, Oslo kommune 2020
- Ungdata i Oslo, Oslo MET 2021
- Informasjons- og kommunikasjonskartlegging for Bydel Søndre Nordstrand, Opinion 2021
- Kommunikasjonsstrategi Bydel Søndre Nordstrand, Oslo kommune 2021
- Mulighetsstudie for Holmliaparken, Byverkstedet/BOGL 2021
- Skisseprosjekt park Rudshøgda, Pir II 2020
- Hurtigkartlegging Handling Mortensrud – mer enn hva media skriver! Bydel Søndre Nordstrand 2021
- Bo- og nærmiljø På Rudshøgda og Holmlia senter 2022, Leieboerforeningen
- Kokebok for et bedre bomiljø, Områdesatsingen i Bydel Bjerke og Søndre Nordstrand 2022
- Ung i Oslo 2023, Ungdata
- Unge under 30 i levekårsutsatte områder, del 1 Fra forskning- og tjenesteyterperspektivet
- Unge under 30 i levekårsutsatte områder, del 2 Ungdomsstemmer presentert av unge forskere
- Oslostandard for bomiljø i kommunale boliger, byrådens sak 75/2022
- Holmlia rundt bordet – en kokebok fra nabolaget. Oslo sør-satsingen, 2024